Cambra de Comerç de Manresa

Ajuntament de Manresa

Creixement econòmic i activitat empresarial al Bages

L'indicador de dinamisme empresarial del Bages 2014-2018

www.cambramanresa.cat

Diputació Barcelona | Àrea de Desenvolupament Econòmic Local

Índex

Introducció 2
0. Resum executiu 3
1. Evolució de l'activitat econòmica del sector empresarial del Bages1 en el context de Catalunya. 2014-2018 5
1.1. Introducció 5
1.2. L' Índex de Dinamisme Empresarial del Bages: evolució 2014-2018 8
2. Especialització productiva i competitivitat del teixit empresarial del Bages 20
2.1. Visió general 20
2.2. Anàlisi sectorial del teixit empresarial 28
2.2.1. Sectors de concentració extrema 28
2.2.1.1. Energia, gas, aigua i reciclatge 28
2.2.1.2. Serveis financers, asseguradores i lloguers 28
2.2.1.3. Cautxú, fusta i altres indústries 29
2.2.1.4. Material de transport 30
2.2.2. Sectors de concentració molt elevada 31
2.2.2.1. Indústria del paper i arts gràfiques 31
2.2.2.2. Transport i comunicacions 31
2.2.3. Sectors de concentració elevada 33
2.2.3.1. Indústries químiques 33
2.2.3.2. Indústria tèxtil, cuir i confecció 33
2.2.3.3. Indústria alimentària 34
2.2.3.4. Altres serveis a les empreses 35
2.2.3.5. Indústries extractives no energètiques 35
2.2.4. Sectors de concentració mitjana 37
2.2.4.1. Construcció 37
2.2.4.2. Hoteleria i restauració 37
2.2.4.3. Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric 38
2.2.5. Sectors de concentració baixa 39
2.2.5.1. Primari 39
2.2.5.2. Comerç i reparacions 39
2.2.5.3. Altres serveis a les persones 40
3. Conclusions 41
4. Annex estadístic 43
4.1. Indicadors d'activitat per sectors 43
5. Metodologia 50

Introducció

Us presentem un any més, des de la Cambra de Comerç de Manresa, l'estudi "Creixement econòmic i activitat empresarial al Bages. L'Índex de Dinamisme Empresarial", document que ens serveix per conèixer i analitzar quina és la realitat econòmica del nostre territori, a partir de les dades reals extretes dels comptes de resultats de les empreses. Documents que reflecteixen amb precisió la realitat econòmica d'una empresa de l'any tancat, evidentment en passat. Solament quan les dades de 2020 estiguin tancades coneixerem amb precisió l'afectació de la pandèmia en cadascun dels sectors. Enguany fem una estimació de quina es la magnitud de l'afectació.

Les grans magnituds de l'economia del Bages es mantenen sense grans canvis, la tendència era prou bona a nivell de generació de Valor Afegit Brut i dimensió empresarial, element molt important en una economia fortament industrial que en el seu conjunt representa el 2% de l'economia catalana. Però continua essent un país de microempreses.

En termes generals, les dades corresponents a l'any 2018 demostren que l'economia comarcal anava recuperat el seu dinamisme, deu anys després, assolint els nivells de Valor Afegit Brut que hi havia abans de la crisi. Per sectors, confirmem que som una comarca industrial, tenint en compte que la indústria representa el 12,5 de les empreses del territori però gairebé el 30% de l'ocupació i més del 41,8% del Valor Afegit Brut (VAB) que es genera a la comarca. L'estudi ens mostra com el 2018 la dinàmica del sector industrial del Bages va estar per sobre de la mitjana catalana. La construcció, per la seva banda, confirma la seva tendència positiva, recuperant mica en mica els seus nivells de VAB. I els serveis també guanyen dimensió empresarial.

La pandèmia canvia els escenaris per a tothom, en fem una estimació d'afectacions alhora que ens planteja per ara mateix els desafiaments de la digitalització, la sostenibilitat, en resum. l'adaptació a la nova onada de la revolució industrial. I a través de tot això, el repte d'incrementar una productivitat fins ara estancada.

Des de la Cambra estem convençuts que els resultats d'aquest treball permetran a administracions i entitats econòmiques del territori dissenyar les respostes als desafiaments no solament econòmics als que hem de fer front el 2020.

Manresa, novembre del 2020

Sílvia Gratacòs Gonzàlez
Presidenta de la Cambra de Comerç de Manresa

0. Resum executiu

L'economia del sector empresarial del Bages representa, el 2018, prop del 2% de la del conjunt de Catalunya en les principals magnituds; 2,16% del nombre d'empreses, el 2,06% de l'ocupació i l'1,79% del Valor Afegit Brut del sector empresarial. El 2018 dona continuïtat a la recuperació iniciada el 2014 que es fa palesa sobretot en l'increment del VAB, en el nombre d'ocupats, i menys, en el nombre d'unitats empresarials. En una perspectiva a més llarg termini, si prenem com a punt de partida l'any 2014, es constata que el dinamisme del sector privat de l'economia al Bages ha estat una mica millor que el del conjunt de Catalunya, tot i que amb algunes diferències. La diferència més destacada en negatiu és que mentre a Catalunya el nombre d'empreses augmenta d'un 2,16% en termes de taxa anual acumulativa, al Bages ho fa a un ritme sensiblement menor (1,02%). En positiu, la productivitat evoluciona millor al Bages, amb un decreixement molt lleu, mentre que a Catalunya cau alhora que l'ocupació augmenta de forma semblant. El resultat de la combinació d'aquests tres factors mostra que la riquesa generada pel sector empresarial del Bages, mesurada en termes de valor afegit brut, augmenta entre 2014 i 2018, de forma més intensa que al conjunt de Catalunya. Això es tradueix en què el pes de la riquesa generada pel sector privat del Bages sobre el conjunt de Catalunya hagi passat de representar l'1,74% el 2014 a representar l'1,79% el 2018.

L'economia del sector empresarial del Bages representa, el 2018, prop del 2% de la del conjunt de Catalunya en les principals magnituds; 2,16% del nombre d'empreses, el 2,06% de l'ocupació i l'1,79% del Valor Afegit Brut del sector empresarial.

Aquesta dinàmica de l'economia del Bages es contextualitza amb un major creixement de la població els anys 2017 i 2018, més gran que al conjunt de Catalunya (entre 2013 i 2016 la taxa de creixement va registrar valors negatius al Bages). Aquesta evolució de la població es combina amb una reducció de l'atur registrat a partir de 2014 i que continua fins a 2019, tendència que la crisi de la Covid-19 malmetrà el 2020.

La desagregació de l'IDE del Bages en els seus tres components estructurals bàsics (nombre d'empreses, dimensió empresarial i productivitat) permet observar que l'augment del VAB l'exercici 2018 en relació al 2017 (+3,07%) es produeix a partir de l'augment de la dimensió de les empreses (+1,9%) i en menor mesura de l'increment del nombre d'empreses (+1,2%), doncs la productivitat, pràcticament es manté constant (-0,03%).

La desagregació de l'IDE del Bages en els seus tres components estructurals bàsics (nombre d'empreses, dimensió empresarial i productivitat) permet observar que l'augment del VAB l'exercici 2018 en relació al 2017 (+3,07%) es produeix a partir de l'augment de la dimensió de les empreses (+1,9%) i en menor mesura de l'increment del nombre d'empreses (+1,2%), doncs la productivitat, pràcticament es manté constant (-0,03%). En una perspectiva a més llarg termini, des de 2014, el resultat és similar, tot i que millor al Bages que al conjunt de Catalunya. El Bages observa un dinamisme més gran, conseqüència d'un major creixement de la dimensió empresarial, un menor augment del nombre d'empreses i una caiguda més petita de la productivitat per ocupat que la registrada al conjunt de Catalunya.

En relació als sectors productius, entre 2014 i 2018 el VAB dels mateixos evoluciona de forma més positiva al Bages que al conjunt de Catalunya a la indústria i als serveis, de forma similar a la construcció i de forma més negativa al primari. Entre 2017 i 2018 la tendència sectorial és similar a la descrita anteriorment.

El 10,3% de les empreses bagenques exporten (similar al 10,6% registrat el 2017). Aquest registre és el segon més elevat al Bages des de 2014 i se situa proper a l'obtingut al conjunt de Catalunya (10,5%). Si fem esment només al sector industrial, el percentatge se situa en el 26,1%, una mica per sota, també, al del conjunt del sector industrial de Catalunya (27,0%). Per sectors, destaquen el material de transport, la indústria química, el tèxtil, cuir i confecció, el paper i arts gràfiques, les indústries extractives no energètiques, la indústria alimentària i la metal·lúrgia, maquinària i material elèctric (63,2%, 52,2%, 44,6%, 30,3%, 26,3%, 24,4% i 23,2% d'empreses exportadores, respectivament).

Complementant amb una perspectiva més micro en relació a les empreses del Bages obtenim els següents resultats:

- El 10,3% de les empreses bagenques exporten (similar al 10,6% registrat el 2017). Aquest registre és el segon més elevat al Bages des de 2014 i se situa proper a l'obtingut al conjunt de Catalunya (10,5%). Si fem esment només al sector industrial, el percentatge se situa en el 26,1%, una mica per sota, també, al del conjunt del sector industrial de Catalunya (27,0%). Per sectors, destaquen el material de transport, la indústria química, el tèxtil, cuir i confecció, el paper i arts gràfiques, les indústries extractives no energètiques, la indústria alimentària i la metal·lúrgia, maquinària i material elèctric (63,2%, 52,2%, 44,6%, 30,3%, 26,3%, 24,4% i 23,2% d'empreses exportadores, respectivament).

En relació a la seva situació financera, prenent com indicador la taxa d'endeutament, el valor mitjà passa del 61,0% el 2008 al 45,1% el 2018 i la mediana, passa del 67,7% al 55,6% entre 2008 i 2018, el que indica que hi ha hagut importants correccions en aquest aspecte i que el procés de reducció de palanquejament continua. No obstant, encara hi ha prop d'un 25% d'empreses amb un endeutament per sobre el 80%.

Com en les altres edicions de l'informe ja s'ha posat de manifest, una de les característiques del teixit empresarial de la comarca és la forta concentració de l'activitat productiva que presenten els sectors d'activitat industrial i algun dels de l'activitat de serveis. Així, el pes de les cinc primeres empreses amb més VAB sectorial arriba a assolir el 77,3% del total en el cas de l'energia, gas, aigua i reciclatge, el 62,5% en el cas dels serveis financers, asseguradores i lloguers, el 59,2% en el cas del cautxú, fusta i altres indústries i el 53,9% en el cas del material de transport. Menor concentració, encara que per sobre del 40%, s'observa en la indústria del paper i arts gràfiques (48,0%) i en el transport i comunicacions (45,6%). De la seva banda, en les indústries químiques la concentració se situa en el 39,6%, en el tèxtil, cuir i confecció en el 38,4%, en la indústria alimentària en el 38,1% i en els altres serveis a les empreses en el 34,2%. Com s'ha observat els darrers anys, la mostra d'aquesta elevada concentració en les activitats industrials és que en tots els subsectors llevat de la metal·lúrgia, maquinària i material elèctric la concentració se situa per sobre del 25%.

Complementàriament, en mesurar la concentració en termes de persones ocupades, els resultats que obtenim són similars als observats en base al Valor Afegit Brut i el pes de les cinc primeres empreses sobre el total d'ocupats a la mateix branca d'activitat registra valors molt elevats en els sectors industrials. Així, tots els sectors industrials, llevat de la metal·lúrgia, maquinària i material elèctric, se situen amb una concentració per sobre la mitjana del Bages (21,3%). Les cinc primeres empreses de l'energia, gas, aigua i reciclatge representen un pes del 95,2%, les de les indústries extractives no energètiques un pes del 62,6% de l'ocupació sectorial, les dels altres serveis a les empreses se situen en el 61,3%, les del material de transport en el 56,9%, les del cautxú, fusta i altres indústries en el 40,9%, les de les indústries químiques en el 40,3%, les de la indústria alimentària en el 37,9% i les de la indústria del paper i arts gràfiques el 35,9%.

1. Evolució de l'activitat econòmica del sector empresarial del Bages[1] en el context de Catalunya. 2014-2018

1.1. Introducció

El sector empresarial del Bages està integrat per un total d'11.382 empreses que, el 2018, ocupaven a 57.734 persones i van generar 3.075 milions d'euros de Valor Afegit Brut (VAB). Aquestes xifres situen el pes del sector empresarial de la comarca al voltant del 2% de Catalunya en les principals magnituds: 2,16% d'empreses, 2,06% de l'ocupació i 1,79% del VAB generat pel sector empresarial.

Empreses, ocupats i Valor Afegit Brut del sector privat al Bages. 2014-2018
Nombre d'empreses i de persones ocupades, VAB en milions d'Euros constants del 2018 i costos laborals unitaris en remuneració mitjana per assalariat sobre productivitat per ocupat

	Valors absoluts					Variació	
	2014	2015	2016	2017	2018	18-14[1]	18-17
Principals agregats							
Empreses	10.929	11.131	11.205	11.246	11.382	1,02%	1,20%
Ocupats	49.354	51.739	53.462	55.995	57.734	4,00%	3,11%
VAB cfp	2.659,704	2.832,210	2.906,171	2.983,762	3.075,394	3,70%	3,07%
Ratis de síntesi							
VAB per empresa (1.000 €)	243,4	254,4	259,4	265,3	270,2	2,65%	1,84%
Ocupats per empresa	4,52	4,65	4,77	4,98	5,07	2,95%	1,88%
Productivitat (1.000 €)	53,890	54,741	54,359	53,286	53,269	-0,29%	-0,03%
Costos laborals unitaris	0,64	0,62	0,67	0,64	0,64	0,05%	0,07%

	% sobre Catalunya / Catalunya=100					Canvi (pp)	
	2014	2015	2016	2017	2018	18-14	18-17
Principals agregats							
Empreses	2,26%	2,23%	2,18%	2,16%	2,16%	-0,10	0,00
Ocupats	2,06%	2,06%	2,04%	2,06%	2,06%	0,00	0,00
VAB cfp	1,74%	1,78%	1,77%	1,78%	1,79%	0,06	0,01
Ratis de síntesi							
VAB per empresa (1.000 €)	76,82	79,76	81,42	82,37	82,95	6,12	0,58
Ocupats per empresa	90,88	92,39	93,60	95,31	95,09	4,21	-0,21
Productivitat (1.000 €)	84,53	86,33	86,99	86,42	87,23	2,70	0,81

1.Taxa anual acumulativa 2014-2018.
Font: Departament de polítiques sectorials de PIMEC i Anuari de la Pime Catalana 2020.

1.Tot i la creació de la nova demarcació administrativa del Moianès (Llei 4/2015, de creació de la comarca del Moianès) que fa els municipis de Moià, Monistrol de Calders i Santa Maria d'Oló deixin de formar part del Bages, per tal de mantenir la coherència amb la sèrie històrica hem inclòs les dades d'aquests municipis a les que són estrictament del Bages. Així, al llarg de l'informe, llevat que es digui el contrari, quan parlem del Bages s'entén que incloem les dades d'aquests municipis.

Una perspectiva de l'evolució temporal de les principals magnituds econòmiques del Bages permet observar que el 2018 es caracteritza per un creixement petit del nombre d'empreses i un creixement més gran del nombre de persones ocupades i del VAB.

> En termes de taxa interanual acumulativa, entre 2014 i 2018, el nombre d'empreses augmenta d'un 1,02% (de 10.929 el 2014 a 11.382 el 2018). Una evolució força més positiva s'observa en relació a l'ocupació generada per aquestes empreses, d'un +4,00% (de 49.354 ocupats el 2014 a 57.734 el 2018). Finalment, el valor afegit observa un augment similar, del +3,70% anual entre 2014 i 2018.

En termes de taxa interanual acumulativa, entre 2014 i 2018, el nombre d'empreses augmenta d'un 1,02% (de 10.929 el 2014 a 11.382 el 2018). Una evolució força més positiva s'observa en relació a l'ocupació generada per aquestes empreses, d'un +4,00% (de 49.354 ocupats el 2014 a 57.734 el 2018). Finalment, el valor afegit observa un augment similar, del +3,70% anual entre 2014 i 2018.

L'evolució d'aquestes variables és una mica diferent al Bages que al conjunt de Catalunya. A Catalunya el nombre d'empreses va augmentar més entre 2014 i 2018 (+2,16% en taxa acumulativa), l'ocupació d'aquestes empreses va créixer pràcticament igual a Catalunya que al Bages (+3,99% i +4,00%, respectivament en taxa acumulativa) i el valor afegit generat per aquestes va ser més petit a Catalunya (+2,87%).

En superposar la dinàmica del Bages amb la del conjunt de Catalunya s'observa que entre 2014 i 2018, el Bages perd pes en unitats empresarials, el manté en l'ocupació i, en guanya en termes de VAB generat. En relació a un any enrere, el Bages manté el pes en unitats empresarials i ocupació i en guanya en relació al VAB.

De la seva banda, entre 2017 i 2018 l'increment del VAB generat (+3,07%) combinat amb el menor augment del nombre d'empreses (+1,20%) i l'augment una mica més gran de l'ocupació (+3,11%) té com a conseqüència l'augment del valor afegit generat per cadascuna de les unitats empresarials (+1,84%, de 265.307 euros per empresa el 2017 a 270.202 euros per empresa el 2018) i una lleu disminució de la productivitat per ocupat de les empreses de la comarca (-0,03%, de 53.286 euros per ocupat el 2017 a 53.269 euros per ocupat el 2018). De forma més intensa, la dimensió mitjana de les empreses augmenta en passar de 4,98 ocupats per empresa el 2017 a 5,07 ocupats per empresa el 2018 (+1,88%).

> Una primera aproximació als efectes que les mesures per fer front a la pandèmia de la Covid-19 estan tenint sobre el teixit econòmic del Bages apunten a la reducció del nombre d'empreses, que se situarà al voltant del -10% en relació a 2019, essent més accentuada al sector industrial, no tant a la construcció i als serveis i amb menys afectació al primari.

Finalment, una primera aproximació als efectes que les mesures per fer front a la pandèmia de la Covid-19 estan tenint sobre el teixit econòmic del Bages apunten a:

- La reducció del nombre d'empreses se situarà al voltant del -10% en relació a 2019, essent més accentuada al sector industrial (per sobre el -14%), no tant a la construcció (al voltant del -12%) i als serveis (prop del -9%) i amb menys afectació al primari (entre un -1% i -2%).

- Pel que fa a l'evolució de l'ocupació, la magnitud de la reducció de la mateixa dependrà en gran mesura de la duració de la pandèmia. Les mesures pal·liatives preses, sobretot els expedients de regulació temporal d'ocupació (ERTO), dificulten una estimació precisa i fan que la folgança per avaluar aquesta reducció sigui molt elevada. Actualment al Bages s'han presentat 1.802 ERTO de força major i 257 ERTO per altres causes que han afectat, respectivament a 14.817 i 3.156 persones. Això indica que gairebé una de cada tres persones ocupades de la comarca està o ha estat afectada per aquesta mesura. Les dades d'ocupació, mesurades en termes de persones afiliades indiquen una cai-

guda del -4,5%, essent més intensa als serveis (-5,7%) i no tant a la construcció (-3,6%) i a la indústria (-2,9%). Per fer un balanç final, a aquesta caiguda de l'ocupació s'hi haurà d'afegir les persones en ERTO que no recuperin l'ocupació i, aquesta última dada a data d'avui és molt difícil de precisar.

Pel que fa a l'evolució de l'ocupació, la magnitud de la reducció de la mateixa dependrà en gran mesura de la duració de la pandèmia. Les mesures pal·liatives preses, sobretot els expedients de regulació temporal d'ocupació (ERTO), dificulten una estimació precisa i fan que la folgança per avaluar aquesta reducció sigui molt elevada. Actualment al Bages s'han presentat 1.802 ERTO de força major i 257 ERTO per altres causes que han afectat, respectivament a 14.817 i 3.156 persones. Això indica que gairebé una de cada tres persones ocupades de la comarca està o ha estat afectada per aquesta mesura. Les dades d'ocupació, mesurades en termes de persones afiliades indiquen una caiguda del -4,5%, essent més intensa als serveis i no tant a la construcció i a la indústria. Per fer un balanç final, a aquesta caiguda de l'ocupació s'hi haurà d'afegir les persones en ERTO que no recuperin l'ocupació i, aquesta última dada a data d'avui és molt difícil de precisar.

1.2. L' Índex de Dinamisme Empresarial del Bages: evolució 2014-2018

La dinàmica del sector empresarial del Bages a partir de 2014 i fins a 2018 queda sintetitzada en l'Índex de Dinamisme Empresarial (IDE) del Bages que permet obtenir una mesura d'evolució del Valor Afegit Brut (VAB) comparable amb la mitjana catalana. Tal i com s'explica amb major detall en l'apartat de metodologia, aquest indicador s'obté a partir de l'agregació de tres tipologies fonamentals de components (empresarials, estructurals i sectorials) de tal manera que permet avançar en una doble direcció d'anàlisi. En primer lloc permet observar aquells factors que determinen la posició cíclica de l'activitat empresarial de la comarca en un període determinat. En segon terme, ajuda a identificar aquells elements que expliquen el diferencial de creixement amb la mitjana catalana i, per tant, les principals especificitats de l'economia comarcal.

> En relació a la població, el pes del Bages observa una tendència decreixent, del 2,46% del 2013 al 2,43% del 2017 per repuntar el 2018 (2,44%) i el 2019 (2,45%).

El Gràfic 1, que recull l'evolució de l'IDE del Bages i de Catalunya per al període 2014-2018, evidencia una dinàmica similar en els dos àmbits geogràfics, tot i que amb un resultat final millor per al Bages que per al conjunt de Catalunya.

Aquesta evolució del dinamisme empresarial del Bages en relació amb la mitjana catalana s'ha de contextualitzar i complementar a partir d'altres indicadors. En relació a la població, el pes del Bages observa una tendència decreixent, del 2,46% del 2013 al 2,43% del 2017 per repuntar el 2018 (2,44%) i el 2019 (2,45%). Destaca que entre 2013 i 2016 la població es reduïa i a partir de 2017 el creixement de la població se situa en valors positius (4,29‰ el 2017, 8,12‰ el 2018 i 13,53‰ el 2019). De la seva banda, la dinàmica de l'atur registrat (gràfic 3) mostra que aquest assoleix el màxim el 2013 (16.512 persones desocupades). A partir de 2014, l'atur comença a reduir-se de forma moderada, més accentuada entre 2015 i 2017 i altre cop moderada entre 2018 i 2019 quan es registren 9.591 persones aturades. En relació al conjunt de Catalunya els aturats al Bages se situen per sobre

GRÀFIC 1. Índex de Dinamisme Empresarial (IDE) del Bages i de Catalunya. 2014-2018
Valor exercici 2014 = 100

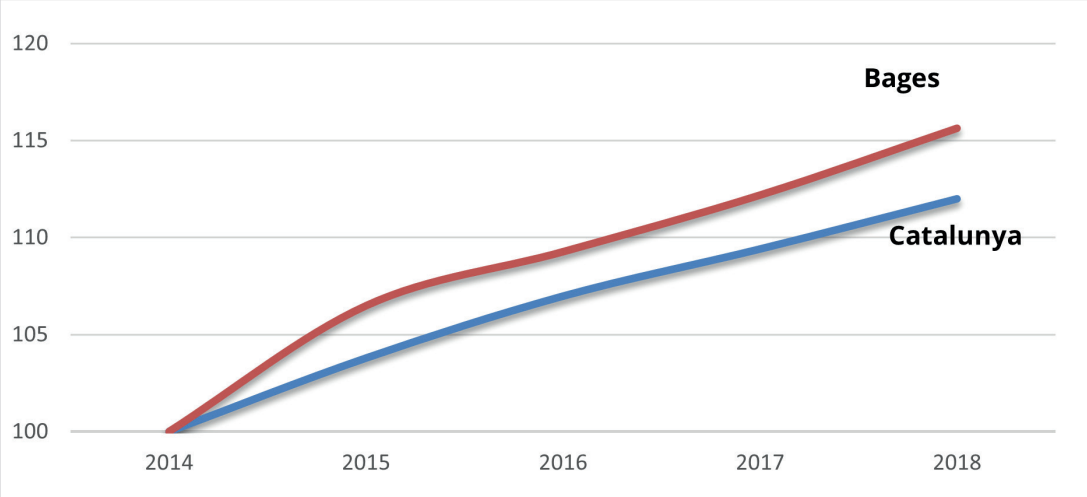

Font: Departament de polítiques sectorials de PIMEC.

el 2,5% del total d'aturats catalans fins a 2012, i a partir de 2013 el percentatge es va reduint i se situa en el 2,42% el març de 2019.

Davant l'evolució de l'activitat productiva que s'està produint, la consolidació de l'activitat econòmica s'hauria de fonamentar a partir d'activitats de més valor afegit, de l'adaptació a l'entorn, de la millora de la competitivitat de les empreses i de la sortida a mercats exteriors. Per això, cal comptar amb recursos humans amb nivells de qualificació suficients i adequats. En aquest sentit, les dades del curs 2018-2019 (gràfic 4), que recull el pes dels alumnes de secundària no obligatòria del Bages sobre Catalunya mostra un retrocés en relació a anys anteriors pel que fa al batxillerat (els alumnes del Bages passen de representar el 2,54% del conjunt de Catalunya el curs 2014-2015 a representar-ne el 2,28% el curs 2018-2019). En el mateix sentit evoluciona el nombre d'alumnes matriculats a cicles formatius de grau mitjà, del 3,26% del conjunt de Catalunya el curs 2014-2015 a representar-ne el 3,07% el curs 2018-2019. En canvi, en relació als cicles formatius de grau superior, la tendència és creixent doncs el curs 2014-2015 el pes dels alumnes matriculats al Bages era el 2,11 dels alumnes catalans i el curs 2018-2019 el pes era del 2,37%. El detall de tipus d'estudi de la secundària no obligatòria (gràfic 5) indica que els estudis de batxillerat se situen en el 38,9% del total d'aquests el curs 2018-2019. Al llarg de la sèrie s'observa que el pes dels estudiants de cicles formatius al Bages és més gran que el de Catalunya, però amb la diferència que al Bages els alumnes que cursen cicles formatius de grau superior se situen, en termes relatius, per sota dels del conjunt de Catalunya i com a contrapartida la proporció és més elevada en els cicles de grau mitjà.

De la seva banda, la dinàmica de l'atur registrat (gràfic 3) mostra que aquest assoleix el màxim el 2013 (16.512 persones desocupades). A partir de 2014, l'atur comença a reduir-se de forma moderada, més accentuada entre 2015 i 2017 i altre cop moderada entre 2018 i 2019 quan es registren 9.591 persones aturades.

GRÀFIC 2. Taxa de creixement de la població al Bages i a Catalunya. 2011-2018
Taxa de creixement en tants per mil habitants

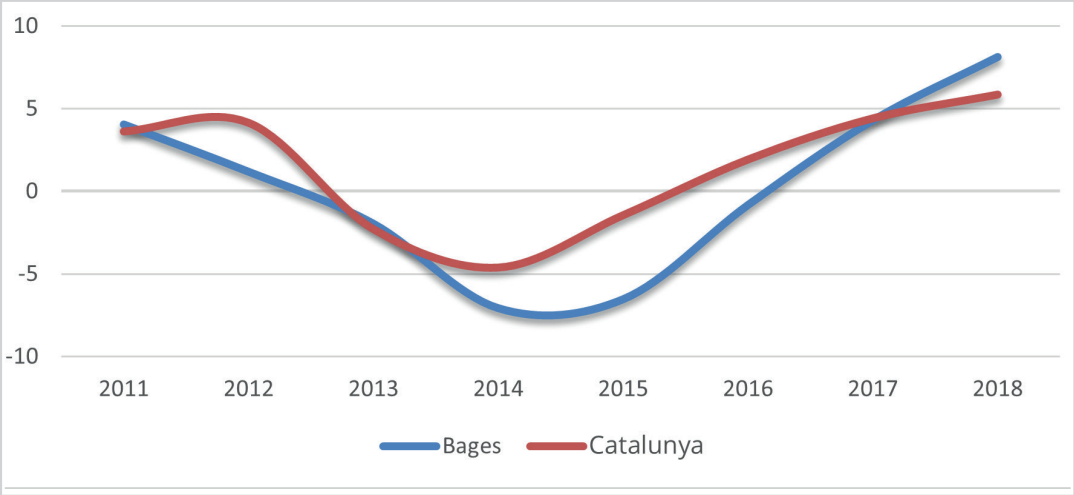

Font: Padró municipal d'habitants. Xifres oficials d'habitants.

GRÀFIC 3. Atur registrat i pes de l'atur registrat del Bages sobre el total de Catalunya 2012-2020

Escala esquerra: Percentatge aturats registrats al Bages sobre Catalunya (barres)
Escala dreta: persones aturades registrades al Bages (línia)

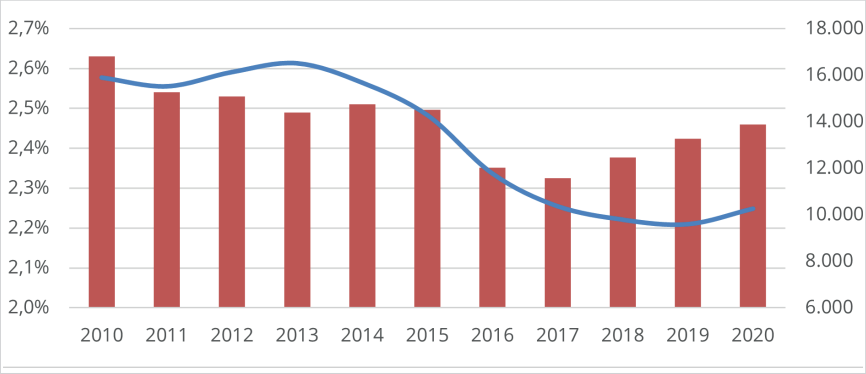

Font: Idescat

GRÀFIC 4. Pes dels alumnes de secundària no obligatòria del Bages sobre Catalunya

Nombre d'alumnes en %

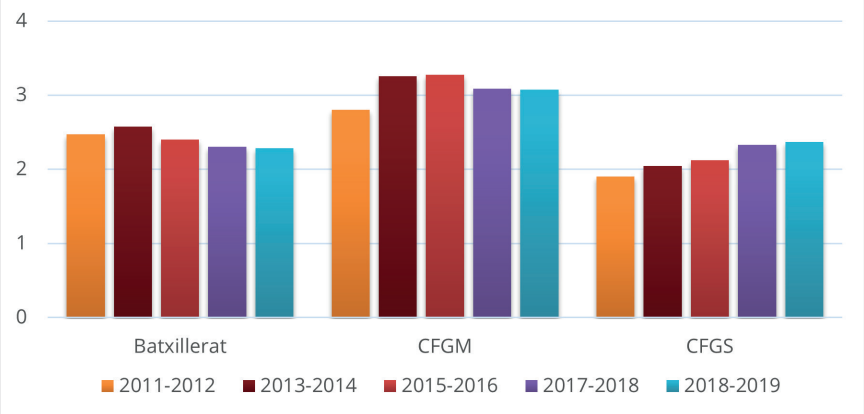

GRÀFIC 5. Pes de cada tipus d'estudi sobre el total de secundària no obligatòria

Nombre d'alumnes en %

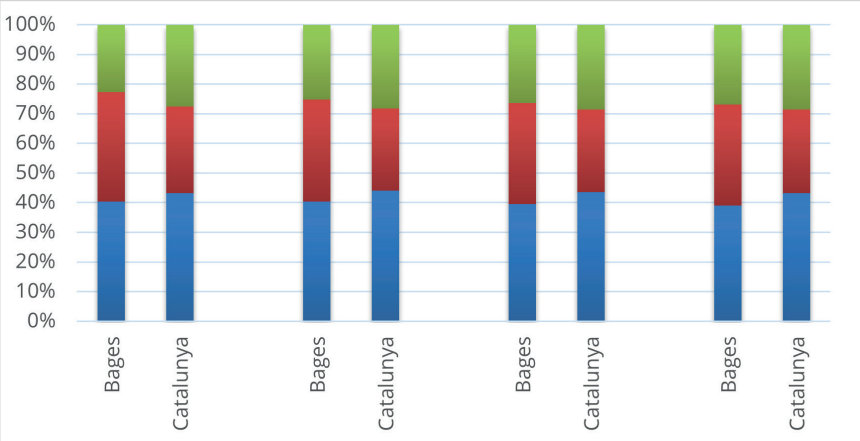

Nota: als Gràfics 3, 4 i 5 a partir de 2016 les dades del Bages no inclouen les dels municipis que actualment pertanyen al Moianès
Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat i del Departament d'Ensenyament

De la seva banda, el 2019 el pes del parc de vehicles al Bages sobre el conjunt de Catalunya continua essent molt elevat. El percentatge de turismes del Bages sobre el total de Catalunya se situa en el 4,2% el 2019, el de camions i furgonetes assoleix el 5,2%, el de tractors industrials se situa en el 7,4% i el d'autobusos i altres en el 8,0%. De tota manera, com ja havíem posat de manifest en anteriors informes, aquests registres són conseqüència del gran nombre de matriculacions als municipis bagencs de Rajadell i d'Aguilar de Segarra, on l'impost de circulació és particularment baix, la qual cosa provoca un clar biaix a l'alça en aquest indicador (el 2019 el 8,4% dels 224.537 vehicles del Bages estaven matriculats a Aguilar de Segarra i el 30,9% a Rajadell, davant del 23,0% de Manresa).

La desagregació de l'IDE del Bages en els seus tres components estructurals bàsics (nombre empreses, dimensió empresarial i productivitat) permet observar al Gràfic 7 que l'augment del VAB l'exercici 2018 en relació al 2017 (+3,07%) es produeix a partir de l'augment de la dimensió de les empreses (+1,9%) i en menor mesura de l'increment del nombre d'empreses (+1,2%), doncs la productivitat pràcticament es manté constant (-0,03%).

La desagregació de l'IDE del Bages en els seus tres components estructurals bàsics (nombre empreses, dimensió empresarial i productivitat) permet observar al Gràfic 7 que l'augment del VAB l'exercici 2018 en relació al 2017 (+3,07%) es produeix a partir de l'augment de la dimensió de les empreses (+1,9%) i en menor mesura de l'increment del nombre d'empreses (+1,2%), doncs la productivitat, pràcticament. es manté constant (-0,03%).

En una perspectiva a més llarg termini, des del 2014 el resultat és similar però millor al Bages que al conjunt de Catalunya (+15,6% i 12,0%, respectivament). Amb tot, la variació del nombre d'empreses, l'evolució de la seva dimensió i de la seva productivitat observen un comportament diferent. El Bages observa un dinamisme més gran, conseqüència d'un major creixement de la dimensió empresarial (+12,3% davant el +7,4%), un menor augment del nombre d'empreses (+4,1% al Bages i +8,9% al conjunt de Catalunya) i una caiguda més petita de la productivitat (-1,2% i -4,2%, respectivament.

El Bages observa un dinamisme més gran, conseqüència d'un major creixement de la dimensió empresarial (+12,3% davant el +7,4%), un menor augment del nombre d'empreses (+4,1% al Bages i +8,9% al conjunt de Catalunya) i una caiguda més petita de la productivitat (-1,2% i -4,2%, respectivament.

GRÀFIC 6. Pes del parc de vehicles del Bages sobre Catalunya. 2015-2019
Dades en %

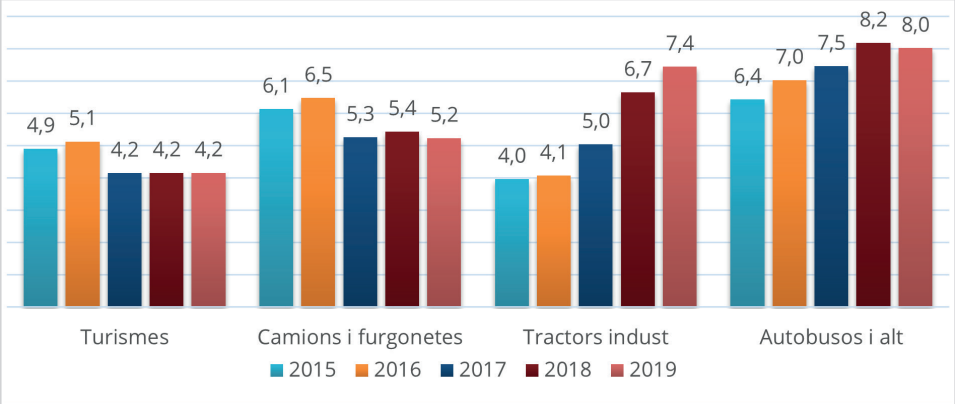

Nota: al Gràfic 6 a partir de 2016 les dades del Bages no inclouen les dades dels municipis que actualment pertanyen al Moianès
Font: IDESCAT.

GRÀFIC 7. Evolució dels components estructurals de l'IDE del Bages i de Catalunya 2014-2018
Valor exercici 2014 = 100

EMPRESES

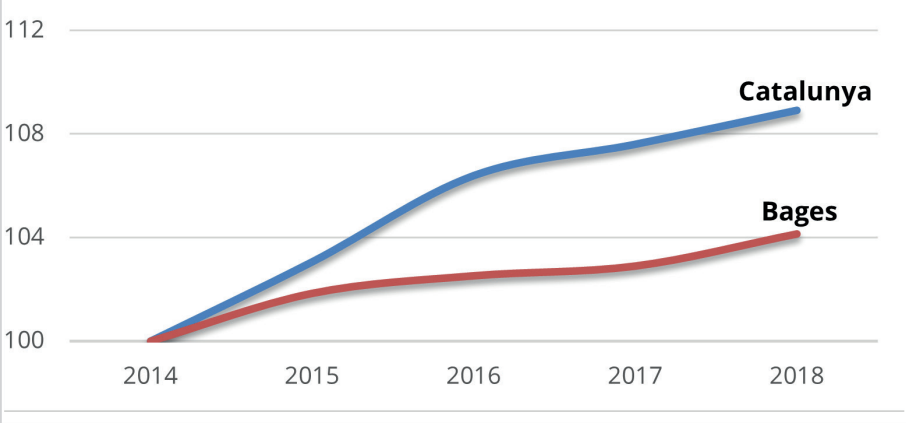

DIMENSIÓ EMPRESARIAL

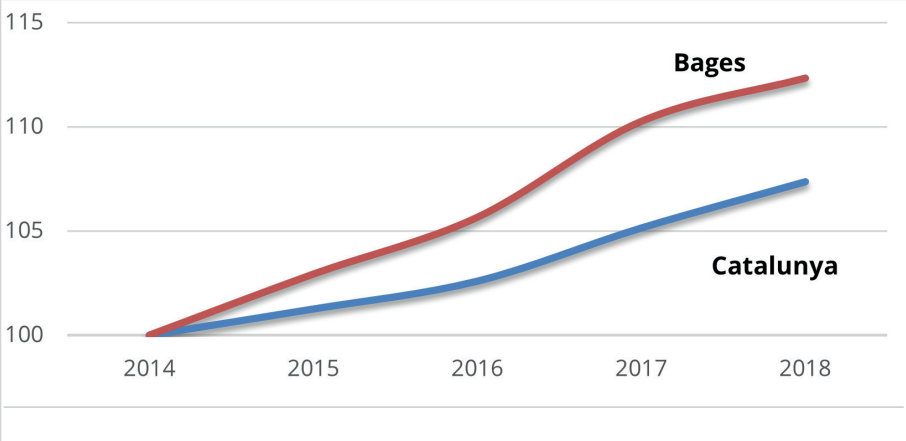

PRODUCTIVITAT

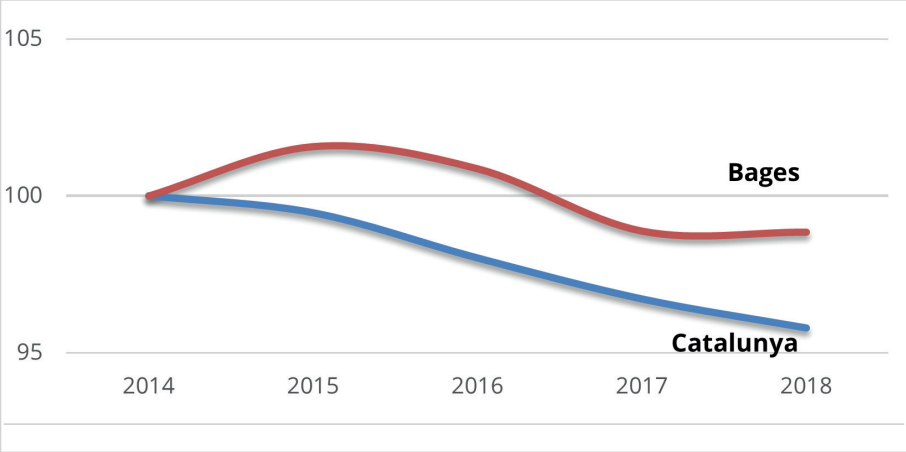

Font: Departament de polítiques sectorials de PIMEC

L'evolució dels components sectorials de l'Indicador de dinamisme empresarial permet obtenir una tercera línia d'anàlisi que explica l'evolució més positiva del Bages en el període 2014-2018 que al conjunt de Catalunya. En aquest sentit, s'observa que l'evolució de generació de riquesa entre 2014 i 2018 té signe positiu en tots els sectors al Bages llevat del primari (Gràfic 8).

GRÀFIC 8. Evolució dels components sectorials de l'IDE del Bages i de Catalunya
Valor exercici 2014 = 100

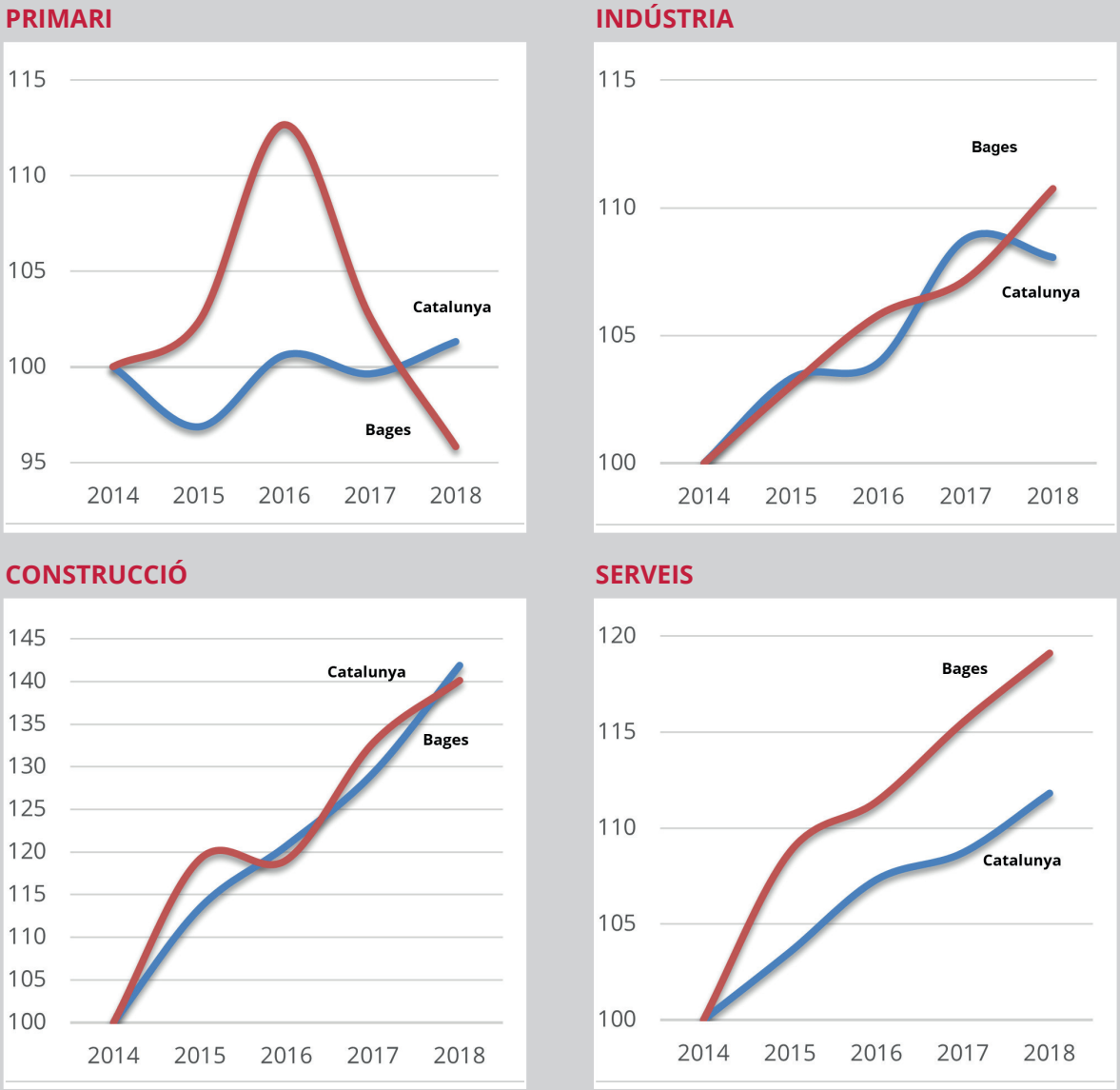

Font: Departament de polítiques sectorials de PIMEC

INDÚSTRIA

Els resultats del sector industrial del Bages presenten entre 2014 i 2018 una dinàmica més positiva que la del mateix sector al conjunt de Catalunya (+10,7% i 8,1%, respectivament), a partir d'un creixement més intens al Bages els anys 2016 i 2018.

En relació al pes de la indústria al Bages (gràfic 9) les dades mostren una tendència decreixent en relació a l'ocupació entre 2014 i 2017 (del 30,8% al 29,4%) per remuntar el 2018 i 2019. En relació a l'increment de pes en l'estimació per al 2020, cal relacionar-lo amb una pèrdua de pes menor que als altres sectors de la comarca. Pel que fa a les unitats empresarials, aquestes, registren una certa estabilitat entres el 2014 i 2019, però es veuen afectades severament per la crisi de la Covid-19, i en concret les de menor dimensió, en registrar-se una caiguda de pes fins a representar l'11,8% de les unitats empresarials. Finalment, el pes del VAB industrial es manté proper al 42% el 2017 i el 2018.

Els resultats del sector industrial del Bages presenten entre 2014 i 2018 una dinàmica més positiva que la del mateix sector al conjunt de Catalunya (+10,7% i 8,1%, respectivament), a partir d'un creixement més intens al Bages els anys 2016 i 2018.

En relació a l'increment de pes en l'estimació per al 2020, cal relacionar-lo amb una pèrdua de pes menor que als altres sectors de la comarca. Pel que fa a les unitats empresarials, aquestes registren una certa estabilitat entres el 2014 i 2019, però es veuen afectades severament per la crisi de la Covid-19, i en concret les de menor dimensió, en registrar-se una caiguda de pes fins a representar l'11,8% de les unitats empresarials.

GRÀFIC 9. Pes de la indústria al Bages. 2014-2020
Percentatge sobre el total del Bages

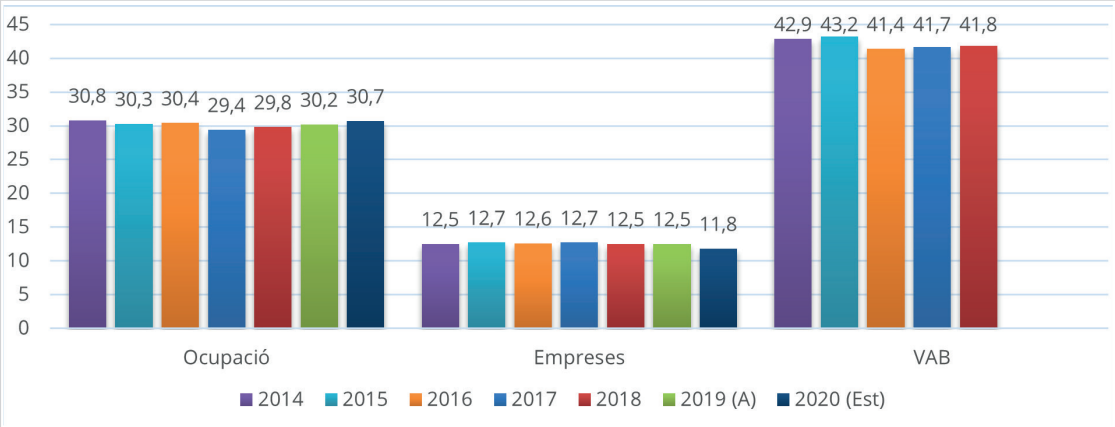

Font: Departament de polítiques sectorials de PIMEC

Amb tot, el comportament dels diferents subsectors industrials no ha estat homogènia. Així, destaquen les empreses de les indústries químiques i les del material de transport que guanyen pes en tots els paràmetres. Les empreses de la metal·lúrgia, maquinària i material elèctric guanyen pes en relació al VAB i a l'ocupació, les del cautxú, fusta i altres indústries en relació a l'ocupació i el nombre d'empreses, les de l'energia, gas, aigua i reciclatge i les del tèxtil, cuir i confecció guanyen pes en relació al nombre d'empreses, les de la indústria alimentària en relació al VAB i les del paper i arts gràfiques en relació a l'ocupació. Finalment, les empreses de les indústries extractives no energètiques perden pes en tots els paràmetres mesurats.

Tenint en compte la dinàmica més recent, de 2017 a 2018, l'evolució dels diferents subsectors industrials al Bages aporta una perspectiva de com s'està reconfigurant el teixit empresarial. Així, les empreses de material de transport guanyen pes en tots els paràmetres, les de la metal·lúrgia, maquinària i material elèctric, les de la Indústria alimentària i les paper i arts gràfiques guanyen pes en relació al VAB i a l'ocupació, les de l'energia, gas, aigua i reciclatge guanyen pes en termes de VAB i, les empreses químiques i les del cautxú, fusta i altres indústries guanyen pes en termes d'unitats empresarials. Finalment, les empreses de les indústries extractives no energètiques i les del tèxtil cuir i confecció perden pes relatiu en tots els paràmetres.

Guanys i pèrdues de pes dels sectors industrials al Bages en termes d'ocupació, d'empreses i de Valor Afegit Brut. 2014-2018
Nombre d'ocupats, nombre d'empreses i euros constants

	Ocupació	Empreses	VAB
Energia, gas, aigua i reciclatge	perd pes	guanya pes	perd pes
Indústries extractives no energètiques	perd pes	perd pes	perd pes
Indústries químiques	guanya pes	guanya pes	guanya pes
Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric	guanya pes	perd pes	guanya pes
Material de transport	guanya pes	guanya pes	guanya pes
Indústria alimentària	perd pes	perd pes	guanya pes
Indústria tèxtil, cuir i confecció	perd pes	guanya pes	perd pes
Indústria del paper i arts gràfiques	guanya pes	perd pes	perd pes
Cautxú, fusta i altres indústries	guanya pes	guanya pes	perd pes

Font: Departament de polítiques sectorials de PIMEC

Guanys i pèrdues de pes dels sectors industrials al Bages en termes d'ocupació, d'empreses i de Valor Afegit Brut. 2017-2018
Nombre d'ocupats, nombre d'empreses i euros constants

	Ocupació	Empreses	VAB
Energia, gas, aigua i reciclatge	perd pes	perd pes	guanya pes
Indústries extractives no energètiques	perd pes	perd pes	perd pes
Indústries químiques	perd pes	guanya pes	perd pes
Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric	guanya pes	perd pes	guanya pes
Material de transport	guanya pes	guanya pes	guanya pes
Indústria alimentària	guanya pes	perd pes	guanya pes
Indústria tèxtil, cuir i confecció	perd pes	perd pes	perd pes
Indústria del paper i arts gràfiques	guanya pes	perd pes	guanya pes
Cautxú, fusta i altres indústries	perd pes	guanya pes	perd pes

Font: Departament de polítiques sectorials de PIMEC

CONSTRUCCIÓ

Després de la caiguda de l'activitat productiva en la construcció anterior a 2014 s'entra en una fase de recuperació que permet, poc a poc, anar recuperant pes en l'economia de la comarca. Així, el pes de la construcció en el VAB comarcal es recupera poc a poc fins situar-se el 2018 en el 4,6%. En relació a l'ocupació, el seu pes se situa a l'avanç del 2019 en el 7,0% i en relació al nombre d'unitats empresarials en el 12,1%. Les primeres dades en les que la crisi de la Covid-19 ha tingut incidència apunten a un augment de pes en relació a l'ocupació i una pèrdua de pes en relació al nombre d'unitats empresarials. En el primer cas es tracta d'una pèrdua d'ocupació relativa menor que la del conjunt de la comarca i en el segon cas d'una afectació major en el nombre d'empreses més petites i de més recent creació.

Part de l'activitat del sector de la construcció queda reflectida en l'evolució dels habitatges iniciats i acabats (Gràfics 11 i 12). En els mateixos es pot observar que el 2011 s'iniciaven 156 habitatges. A partir d'aquell any els habitatges iniciats es redueixen fins als 24 de 2014 per repuntar el 2016 fins a 118 i a 190 el 2019 (molt lluny dels 1.193 habitatges iniciats el 2008). En relació als habitatges acabats, la tendència és clarament decreixent, passen de 659 el 2011 fins a 71 el 2019. D'altra banda, si ens fixem en el pes que representen els habitatges iniciats i acabats al Bages sobre el total dels iniciats i acabats a Catalunya observem que els acabats passen de representar l'1,98% el 2011 a representar l'1,31 el 2019, i els iniciats del 3,52% el 2011 al 0,80 el 2019. Finalment, per a tal de poder contrastar aquestes dades, recordar que el 2006 es van iniciar 6.370 habitatges i que el 2007 se n'havien acabat 2.958 al Bages.

> Després de la caiguda de l'activitat productiva en la construcció anterior a 2014 s'entra en una fase de recuperació que permet, poc a poc, anar recuperant pes en l'economia de la comarca.

> Part de l'activitat del sector de la construcció queda reflectida en l'evolució dels habitatges iniciats i acabats. A partir del 2011 els habitatges iniciats comencen a reduir-se per repuntar el 2016 i fins el 2019. En relació als habitatges acabats, la tendència és clarament decreixent. D'altra banda, si ens fixem en el pes que representen els habitatges iniciats i acabats al Bages sobre el total dels iniciats i acabats a Catalunya observem que els acabats passen de representar l'1,98% el 2011 a representar l'1,31 el 2019 i els iniciats del 3,52% el 2011 al 0,80 el 2019.

GRÀFIC 10. Pes de la construcció al Bages. 2014-2020
Percentatge sobre el total del Bages

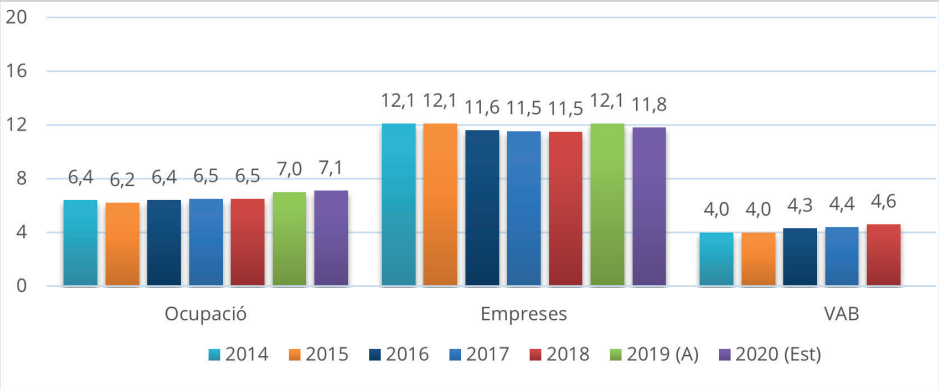

Font: Departament de polítiques sectorials de PIMEC

GRÀFIC 11. Habitatges iniciats i acabats al Bages. 2011-2019
Nombre d'habitatges

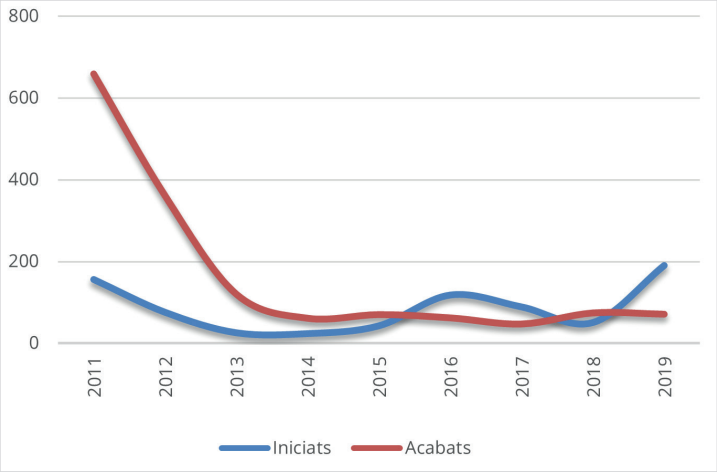

Nota: al Gràfic 11, a partir de 2016 les dades del Bages no inclouen les dades dels municipis que actualment pertanyen al Moianès
Font: Departament de Territori i Sostenibilitat. Secretaria d'Habitatge i Millora Urbana.

GRÀFIC 12. Pes dels habitatge iniciats i acabats al Bages sobre el total de Catalunya. 2011-2019
Percentatge

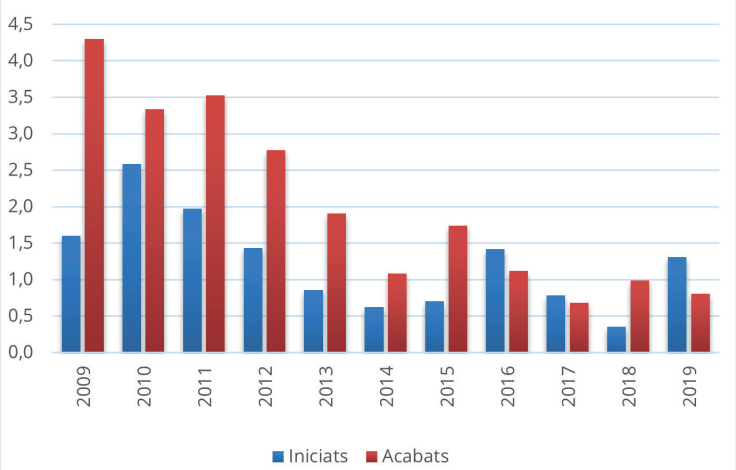

Nota: al Gràfic 12, a partir de 2016 les dades del Bages no inclouen les dades dels municipis que actualment pertanyen al Moianès
Font: Departament de Territori i Sostenibilitat. Secretaria d'Habitatge i Millora Urbana.

SERVEIS

Després de l'evolució negativa dels anys anteriors, el component de serveis de l'IDE del Bages es recupera de forma intensa entre el 2014 i 2018, un dibuix similar al dels serveis del conjunt de Catalunya, però de forma més accentuada en aquesta fase de creixement. L'evolució del sector entre 2017 i 2018 es caracteritza per una repuntada en la dimensió empresarial (4,38 i 4,46 ocupats per empresa, respectivament), una manteniment de la productivitat i un moderat increment del nombre d'empreses.

Des de 2014, en relació al conjunt de l'economia comarcal, les empreses del terciari mantenen el pes en termes d'ocupació (60,1% el 2014 al 60,0% el 2019), en termes de nombre d'empreses (68,3% el 2014 i 69,0% el 2019) i, també pel que fa al valor afegit (del 50,6% el 2014 al 51,4% el 2018).

Des de 2014, en relació al conjunt de l'economia comarcal, les empreses del terciari mantenen el pes en termes d'ocupació (60,1% el 2014 al 60,0% el 2019), en termes de nombre d'empreses (68,3% el 2014 i 69,0% el 2019) i, també pel que fa al valor afegit (del 50,6% el 2014 al 51,4% el 2018).

L'evolució més recent, entre 2016 i l'estimació per al 2020, contemplant els efectes de la crisi de la Covid-19, es caracteritza per una lleugera pèrdua de pes dels serveis en termes d'ocupació (fins al 59,2%) i en menor mesura, d'unitats empresarials (fins el 69,1%).

L'evolució més recent, entre 2016 i l'estimació per al 2020, contemplant els efectes de la crisi de la Covid-19, es caracteritza per una lleugera pèrdua de pes dels serveis en termes d'ocupació (fins al 59,2%) i en menor mesura, d'unitats empresarials (fins el 69,1%).

GRÀFIC 13. Pes dels serveis al Bages. 2014-2020
Percentatge sobre el total del Bages

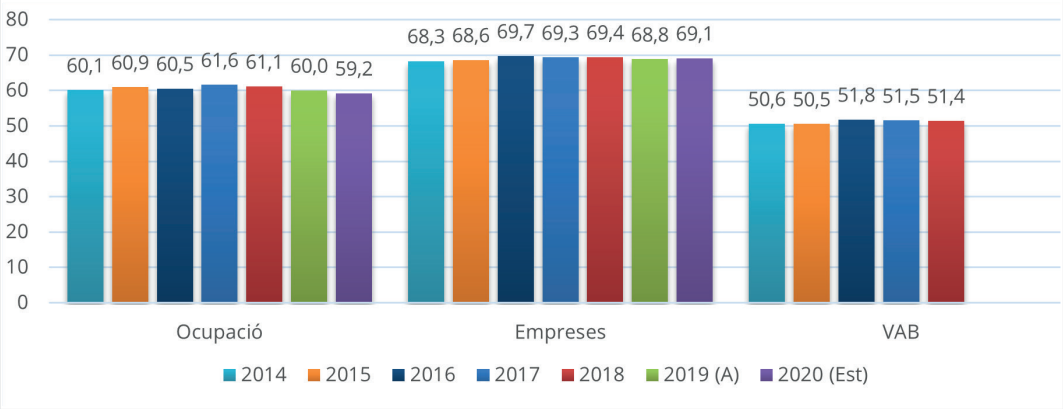

Font: Departament de polítiques sectorials de PIMEC

Amb tot, el terciari engloba sectors tan dispars com el comerç, la logística i el transport, els serveis personals, l'hoteleria, serveis financers i d'assegurances i serveis a les empreses. Això fa que l'evolució del conjunt del sector no hagi estat homogeni. En aquest sentit, entre 2014 i 2018, les empreses dels altres serveis a les empreses guanyen pes en tots els paràmetres mesurats. Les empreses dels altres serveis a les persones guanyen pes en termes de VAB i de nombre d'empreses i les dels serveis financers asseguradores i lloguers en guanyen en termes d'unitats empresarials i d'ocupació. Finalment, els altres sectors de serveis perden pes en tots els paràmetres contemplats.

En relació a l'evolució més recent, de 2017 a 2018, les empreses dels altres serveis a les empreses guanyen pes en tots els paràmetres. Les dels serveis financers asseguradores i lloguers i les dels altres serveis a les persones en guanyen en termes de VAB i d'unitats empresarials. Finalment les empreses del comerç i reparacions, les de l'hoteleria i restauració i les del transport i comunicacions perden pes en els paràmetres mesurats.

Guanys i pèrdues de pes dels sectors de serveis al Bages en termes d'ocupació, d'empreses i de Valor Afegit Brut. 2014-2018
Nombre d'ocupats, nombre d'empreses i euros constants

	Ocupació	Empreses	VAB
Comerç i reparacions	perd pes	perd pes	perd pes
Hoteleria i restauració	perd pes	perd pes	perd pes
Transport i comunicacions	perd pes	perd pes	perd pes
Serveis financers, asseguradores i lloguers	guanya pes	guanya pes	perd pes
Altres serveis a les empreses	guanya pes	guanya pes	guanya pes
Altres serveis a les persones	perd pes	guanya pes	guanya pes

Font: Departament de polítiques sectorials de PIMEC

Guanys i pèrdues de pes dels sectors de serveis al Bages en termes d'ocupació, d'empreses i de Valor Afegit Brut. 2017-2018
Nombre d'ocupats, nombre d'empreses i euros constants

	Ocupació	Empreses	VAB
Comerç i reparacions	perd pes	perd pes	perd pes
Hoteleria i restauració	perd pes	perd pes	perd pes
Transport i comunicacions	perd pes	perd pes	perd pes
Serveis financers, asseguradores i lloguers	perd pes	guanya pes	guanya pes
Altres serveis a les empreses	guanya pes	guanya pes	guanya pes
Altres serveis a les persones	perd pes	guanya pes	guanya pes

Font: Departament de polítiques sectorials de PIMEC

2. Especialització productiva i competitivitat del teixit empresarial del Bages

2.1. Visió general

Aquest segon capítol tracta d'aprofundir en aquells elements d'estructura empresarial i de competitivitat del teixit productiu que poden determinar la capacitat del sector empresarial de la comarca per afrontar els reptes que suposa la situació econòmica actual, marcada per la crisi de la Covid-19 i les mesures que s'estan prenent per aturar la pandèmia, tant internes com externes, amb una incidència negativa sobre el conjunt de l'economia. Caldrà veure en quin grau aquestes mesures minven la demanda interna i externa, fan augmentar el nombre de persones aturades, incideixen en el nombre d'unitats empresarials que es perdran, afecten el sector exterior i comporten un augment substancial del dèficit públic que necessàriament farà elevar molt el deute públic. Amb tot, sembla garantit el finançament amb avals públics per a la majoria d'empreses a un tipus d'interès raonable, encara que en funció de la duració de la crisi caldrà veure com les empreses poden fer front a la devolució d'aquest endeutament suplementari. En aquest context, destaca que els programes de reactivació se centraran en projectes enfocats a la descarbonització, l'estalvi i l'eficiència energètica i en la digitalització de l'economia amb la finalitat de configurar un creixement sostingut i sostenible i caldrà veure si les empreses de la comarca seran capaces d'assumir inversions planificades sobre aquests eixos.

Així, serà necessari fer un seguiment del ritme amb el que les empreses incorporen noves tecnologies i innoven, i s'adapten al nou entorn de la indústria 4.0, la nova onada de robotització que s'entreveu, sense oblidar que la formació professional ha de seguir un procés continuat d'adaptació a aquestes noves competències necessàries per desenvolupar aquests llocs de treball. Ara bé, el que tampoc cal oblidar és el punt de partida en el qual es troba el teixit empresarial de la comarca en relació amb el principal territori de referència (Catalunya) per determinar, d'una banda aquells sectors o activitats amb un major potencial de creixement, tant en el mercat interior com exterior, i d'una altra aquelles branques més exposades a la competència i, per tant, amb major risc de cara al futur. També es tracta de detectar, des d'una perspectiva agregada de sector, els principals punts forts i les debilitats estructurals de les empreses del Bages.

Els programes de reactivació se centraran en projectes enfocats a la descarbonització, l'estalvi i l'eficiència energètica i en la digitalització de l'economia amb la finalitat de configurar un creixement sostingut i sostenible i caldrà veure si les empreses de la comarca seran capaces d'assumir inversions planificades sobre aquests eixos.

Un primer element a tenir en compte és la base exportadora del teixit empresarial del Bages. El gràfic 14, en base a la declaració que fan les empreses sobre si realitzen activitat exterior, mostra que el 10,3% de les empreses bagenques exporten (percentatge similar al 10,6% registrat el 2017). Aquest registre és el segon més elevat al Bages des del 2014 i se situa proper a l'obtingut al conjunt de Catalunya (10,5%). Si fem esment només al sector industrial, el percentatge se situa en el 26,1%, una mica per sota, també, al del conjunt del sector industrial de Catalunya (27,0%). Per sectors, destaquen el material de transport, la indústria química, el tèxtil, cuir i confecció, el paper i arts gràfiques, les indústries extractives no energètiques, la indústria alimentària i la metal·lúrgia, maquinària

i material elèctric (63,2%, 52,2%, 44,6%, 30,3%, 26,3%, 24,4% i 23,2% d'empreses exportadores, respectivament). Aquestes dades mostren que el Bages disposa d'una base industrial exportadora sòlida, que se situa els darrers anys per sobre del 10% d'empreses i per sobre del 25% si considerem només les industrials.

Un segon element que tenim en compte és la situació financera de les empreses del Bages. Al gràfic 15 i a la taula següent es detallen els valors de dispersió de les empreses del Bages pel que fa a la seva taxa d'endeutament, a la liquiditat i al fons de maniobra. En relació a la taxa d'endeutament, el valor mitjà passa del 61,0% el 2008 al 45,1% el 2018 i la mediana, valor que situa la meitat de les empreses amb una taxa superior d'endeutament i l'altra meitat amb una taxa inferior, passa del 67,7% al 55,6% entre 2008 i 2018, el que indica que des de 2008 hi ha hagut importants correccions en aquest aspecte. No obstant, els resultats mostren que un 25% d'empreses encara situaven amb un endeutament per sobre el 80% i aquest paràmetre s'ha reduït poc els darrers anys. Així, tot i la reducció global de l'endeutament en relació a l'inici del període estudiat, es continua apreciant un comportament dual de les empreses en funció del seu nivell d'endeutament. Així, mentre el 25% d'empreses menys endeutades redueixen el seu endeutament relatiu, el 25%

El 10,3% de les empreses bagenques exporten (percentatge similar al 10,6% registrat el 2017). Aquest registre és el segon més elevat al Bages des de 2014 i se situa proper a l'obtingut al conjunt de Catalunya (10,5%). Si fem esment només al sector industrial, el percentatge se situa en el 26,1%, una mica per sota, també, al del conjunt del sector industrial de Catalunya (27,0%).

GRÀFIC 14. Base exportadora del teixit empresarial del Bages i Catalunya per sectors d'activitat 2018

Percentatge d'empreses que exporten sobre el total d'empreses del seu sector

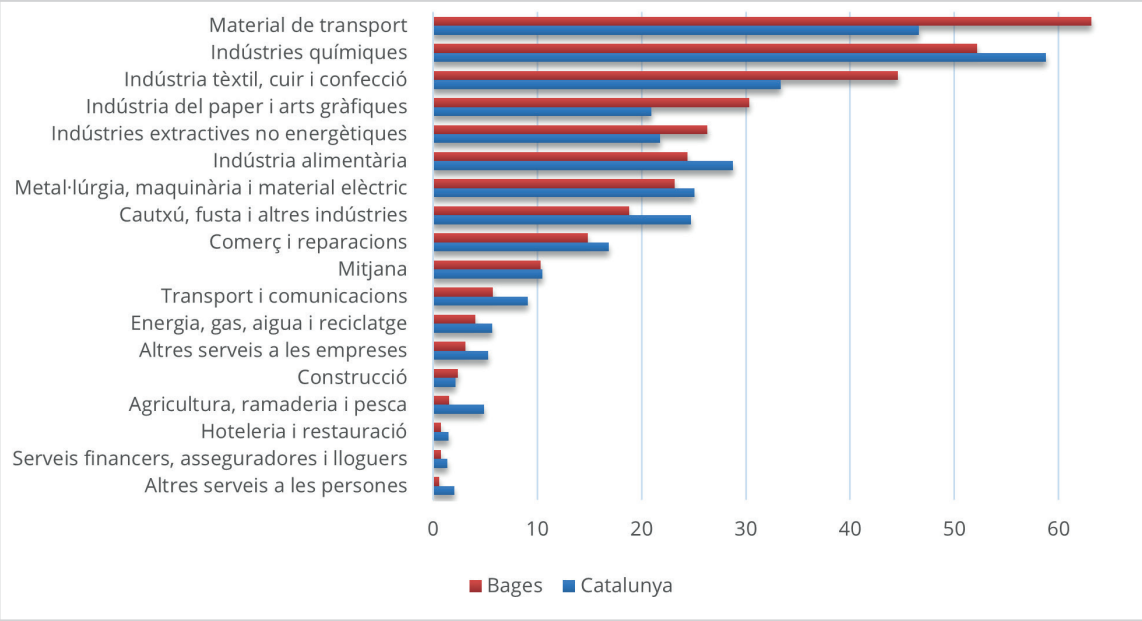

Font: Departament de polítiques sectorials de PIMEC

d'empreses més endeutades continua amb taxes d'endeutament elevades, per sobre el 80%. En relació a 2017, els valors de 2018 són molt similars, tot i que continua la tendència de reducció de l'endeutament. Pel que fa a liquiditat, un 25% d'empreses se situaven amb un valor proper a 1,03 la qual cosa ens indica que aquest grup d'empreses se situa amb una situació financera compromesa a curt termini. En relació al fons de maniobra, també ens trobem que prop d' un 25% d'empreses tenen una situació compromesa en relació al la seva estructura financera (les que se situen per sota d'1,00).

El valor mitjà de la taxa d'endeutament passa del 61,0% el 2008 al 45,1% el 2018 i la mediana, valor que situa la meitat de les empreses amb una taxa superior d'endeutament i l'altra meitat amb una taxa inferior, passa del 67,7% al 55,6% entre 2008 i 2018, el que indica que des de 2008 hi ha hagut importants correccions en aquest aspecte. No obstant, els resultats mostren que un 25% d'empreses encara situaven amb un endeutament per sobre el 80% i aquest paràmetre s'ha reduït poc els darrers anys.

GRÀFIC 15. Evolució de l'endeutament del teixit empresarial del Bages. 2008-2018

Pes de l'endeutament sobre el passiu

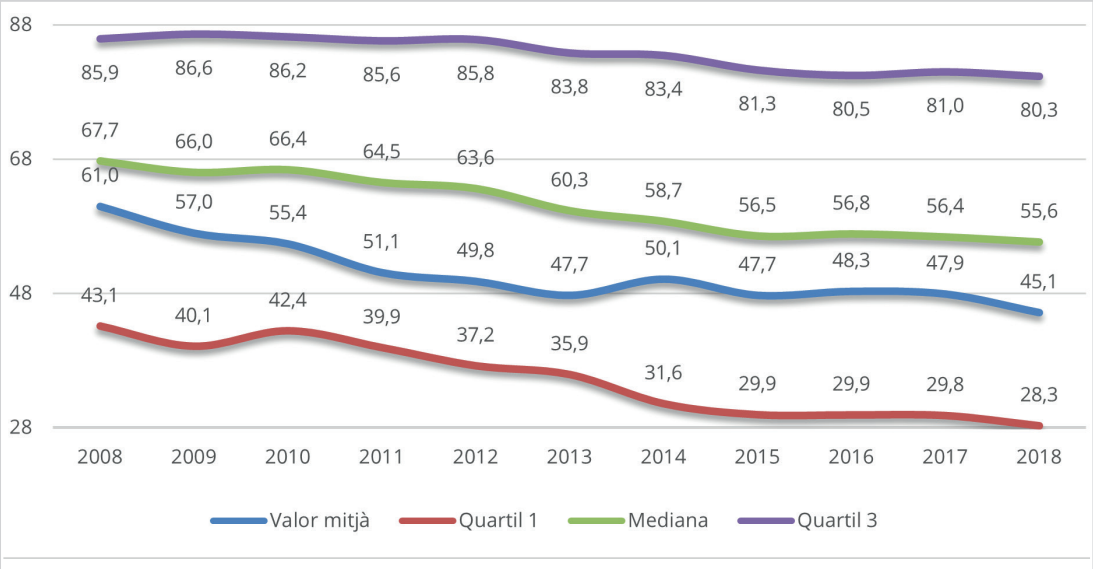

Font: Departament de polítiques sectorials de PIMEC

Situació financera de les empreses del Bages

Endeutament Pes de l'endeutament sobre el passiu	Valor mitjà	Quartil 1	Mediana	Quartil 3
2018	45,1	28,3	55,6	80,3
2017	47,9	29,8	56,4	81,0
2016	48,3	29,9	56,8	80,5
2015	47,7	29,9	56,5	81,3
2014	50,1	31,6	58,7	83,4
2013	47,7	35,9	60,3	83,8
2012	49,8	37,2	63,6	85,8
2011	51,1	39,9	64,5	85,6
2010	55,4	42,4	66,4	86,2
2009	57,0	40,1	66,0	86,6
2008	61,0	43,1	67,7	85,9

Liquiditat Actiu corrent sobre passiu corrent	Valor mitjà	Quartil 1	Mediana	Quartil 3
2018	1,38	1,03	1,69	3,47
2017	1,4	1,01	1,64	3,34
2016	1,39	1,02	1,7	3,49
2015	1,41	1,01	1,71	3,59
2014	1,49	0,98	1,65	3,55
2013	1,67	0,99	1,59	2,89
2012	1,48	0,98	1,52	2,83
2011	1,76	0,97	1,51	2,73
2010	1,75	1,01	1,5	2,59
2009	1,5	1	1,49	2,53
2008	1,44	1,01	1,41	2,31

Fons de maniobra Patrimoni net i passiu no corrent sobre actiu no corrent	Valor mitjà	Quartil 1	Mediana	Quartil 3
2018	1,18	1,01	1,55	4,02
2017	1,2	1,01	1,53	3,83
2016	1,17	1,01	1,55	3,83
2015	1,19	1	1,56	3,91
2014	1,24	1	1,5	3,85
2013	1,3	1	1,57	3,76
2012	1,23	0,99	1,5	3,64
2011	1,43	0,98	1,51	3,54
2010	1,43	1,01	1,56	3,75
2009	1,37	1	1,53	3,45
2008	1,38	1,01	1,5	3,3

Font: Departament de polítiques sectorials de PIMEC

Com en les altres edicions de l'informe ja s'ha posat de manifest, una de les característiques del teixit empresarial de la comarca és la forta concentració de l'activitat productiva que presenten els sectors d'activitat industrial i algun dels de l'activitat de serveis (Gràfic 16). Així, el pes de les cinc primeres empreses amb més VAB sectorial arriba a assolir el 77,3% del total en el cas de l'energia, gas, aigua i reciclatge, el 62,5% en el cas dels serveis financers, asseguradores i lloguers, el 59,2% en el cas del cau-

El pes de les cinc primeres empreses amb més VAB sectorial arriba a assolir el 77,3% del total en el cas de l'energia, gas, aigua i reciclatge, el 62,5% en el cas dels serveis financers, asseguradores i lloguers, el 59,2% en el cas del cautxú, fusta i altres indústries i el 53,9% en el cas del material de transport.

txú, fusta i altres indústries i el 53,9% en el cas del material de transport. Menor concentració, encara que per sobre del 40%, s'observa en la indústria del paper i arts gràfiques (48,0%) i en el transport i comunicacions (45,6%). De la seva banda, en les indústries químiques la concentració se situa en el 39,6%, en el tèxtil, cuir i confecció en el 38,4%, en la indústria alimentària en el 38,1% i en els altres serveis a les empreses en el 34,2%. Com s'ha observat els darrers anys, la mostra d'aquesta elevada concentració en les activitats industrials és que en tots els subsectors llevat de la metal·lúrgia, maquinària i material elèctric la concentració se situa per sobre del 25%.

Tots els sectors industrials, llevat de la metal·lúrgia, maquinària i material elèctric, se situen amb una concentració per sobre la mitjana del Bages (21,3%).

GRÀFIC 16. Concentració de l'activitat productiva al Bages per sectors d'activitat. 2010, 2014 i 2018

Pes de les 5 primeres empreses en termes de valor afegit brut sobre el total del VAB del sector

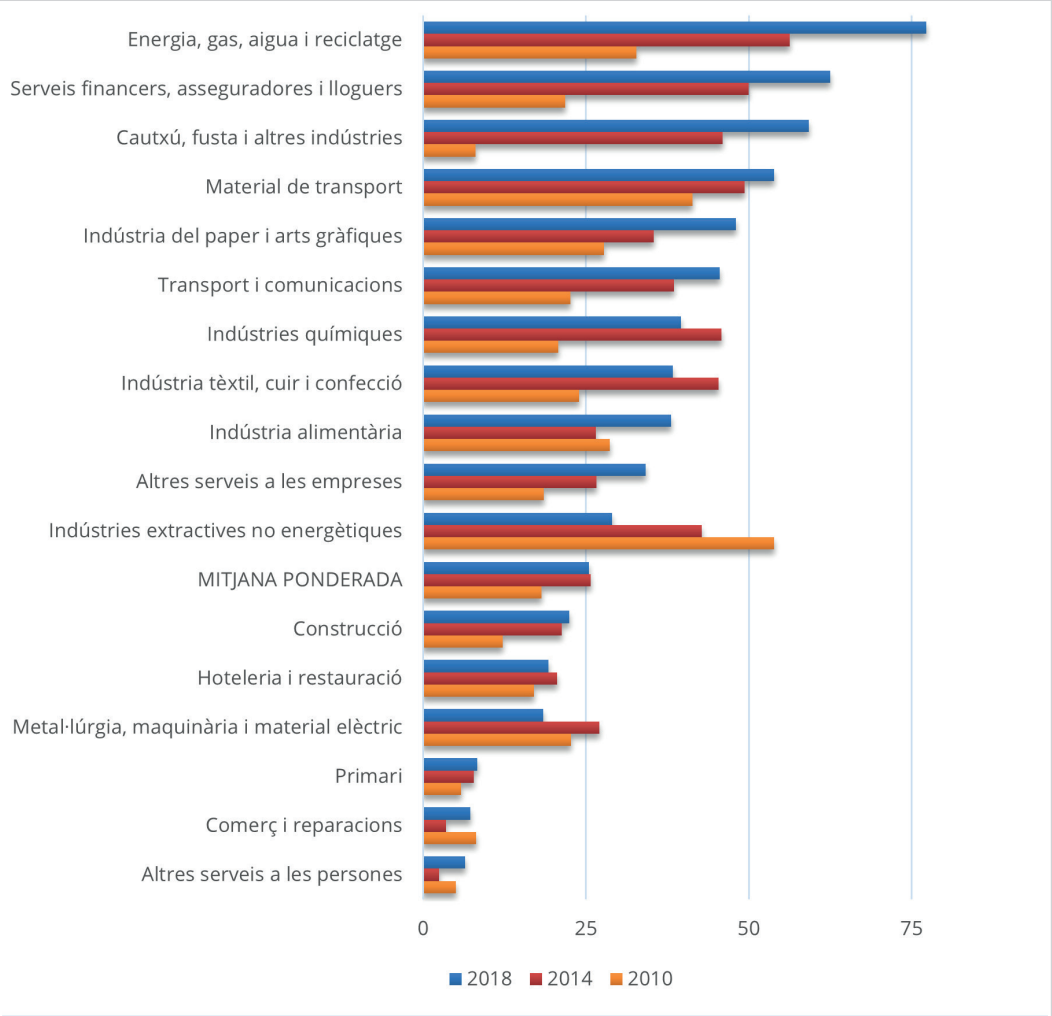

Font: Departament de polítiques sectorials de PIMEC

En mesurar la concentració en termes de persones ocupades (gràfic 17), els resultats que obtenim són similars als observats en base al Valor Afegit Brut i el pes de les cinc primeres empreses sobre el total d'ocupats a la mateix branca d'activitat registra valors molt elevats en els sectors industrials. Així, tots els sectors industrials, llevat de la metal·lúrgia, maquinària i material elèctric, se situen amb una concentració per sobre la mitjana del Bages (21,3%). Les cinc primeres empreses de l'energia, gas, aigua i reciclatge representen un pes del 95,2%, les de les indústries extractives no energètiques un pes del 62,6% de l'ocupació sectorial, les dels altres serveis a les empreses se situen en el 61,3%, les del material de transport en el 56,9%, les del cautxú, fusta i altres indústries en el 40,9%, les de les indústries químiques en el 40,3%, les de la indústria alimentària en el 37,9% i les de la indústria del paper i arts gràfiques en el 35,9%.

GRÀFIC 17. Concentració de l'ocupació al Bages per sectors d'activitat. 2010, 2014 i 2018
Pes de les 5 primeres empreses en termes d'ocupats sobre l'ocupació del sector

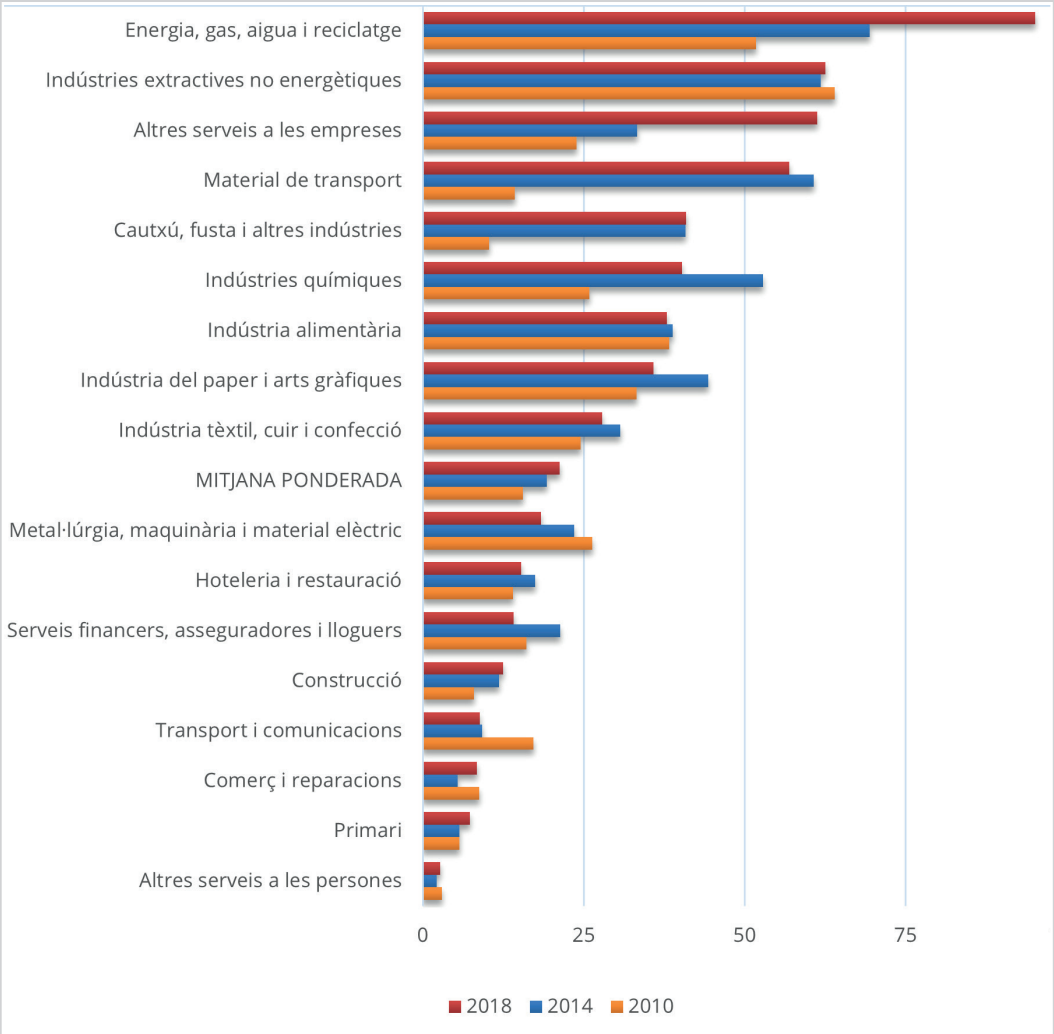

Font: Departament de polítiques sectorials de PIMEC

Complementant les dades de la base exportadora, de la situació financera i de la concentració en cadascun dels sectors, la taula 1 de l'annex estadístic recull la situació per al 2018 de les empreses dels diferents sectors d'activitat del Bages en el context territorial de Catalunya a partir de tres grups d'indicadors. L'agrupació dels tres conjunts d'indicadors ofereix una síntesi de la posició competitiva del teixit productiu del Bages en el context de Catalunya tenint en compte la importància dels diferents sectors d'activitat en l'economia comarcal. L'anàlisi es desenvolupa a partir del nivell de concentració dels diferents sectors fixant cinc nivells de concentració: Extrema (les 5 primeres empreses representen més del 50% del VAB), molt elevada (entre el 40% i el 50%), elevada (entre el 25% i el 40%), mitjana (entre el 10% i el 25%) i baixa (per sota el 10%).

El conjunt d'indicadors d'estructura (vegeu els valors absoluts a les taules 2, 3 i 4 a l'annex estadístic) ordena les 17 branques productives en les que s'ha desagregat el teixit empresarial del Bages en funció del seu pes en el total d'empreses (Emp.), d'ocupació (Ocu.) o de Valor Afegit Brut (VAB) de la comarca per al 2018. Així el sector amb la posició relativa "1" és aquell que efectua una major contribució a la comarca en qualsevol dels tres indicadors mentre que el sector en la dissetena posició és aquell que aporta menys empreses, ocupats o VAB. D'aquesta manera la novena posició determina la frontera entre aquells sectors amb un major pes i aquells amb una menor aportació a l'economia comarcal.

> L'anàlisi es desenvolupa a partir del nivell de concentració dels diferents sectors fixant cinc nivells de concentració.

El segon grup d'indicadors està format pels referents a la dimensió (taules 5 i 6 a l'annex estadístic) tant en termes d'ocupats per empresa (Gra I) com de VAB per empresa (Gra II) i, a diferència dels anteriors, estan relacionats amb el mateix sector del conjunt de Catalunya. D'aquesta manera la branca situada en primera posició és aquella que, en relació amb la resta de branques productives de la comarca, presenta una dimensió més gran en el context de Catalunya. En canvi la branca situada en dissetena posició és aquella que, al Bages, té dimensió més reduïda en relació amb les empreses del mateix sector que operen a Catalunya. Aquesta comparació és rellevant en la mesura que la dimensió mitjana de les empreses varia entre sectors i, per tant, el que pretén aquest anàlisi és identificar aquelles branques que al Bages tenen empreses amb una dimensió relativament més gran i, per tant, disposen d'un major potencial per beneficiar-se de tots aquells aspectes vinculats a la grandària com les economies d'escala, poder de negociació, capacitat d'atracció de recursos financers, humans i tecnològics o afrontar amb èxit processos d'internacionalització.

> El segon grup d'indicadors està format pels referents a la dimensió, mentre que el tercer fa referència a la competitivitat.

El tercer grup d'indicadors són els referents a la competitivitat (Taules 7 i 8 a l'annex estadístic) i està format per la posició del sector en termes de productivitat (Prod.) i de Costos Laborals Unitaris (CLU) i l'ordenació es determina de la mateixa manera que els indicadors de grandària. La productivitat mesura el Valor Afegit Brut generat per persona ocupada (assalariada i no assalariada) i, en l'actual entorn, es revela com un dels condicionants fonamentals de la fortalesa d'una economia, tant des del punt de vista de l'oferta (mercats de béns i serveis i mercat de treball) com en l'àmbit del benestar de la població (renda per habitant). Així, la productivitat esdevé una mesura de l'eficiència del teixit empresarial i, per tant, un factor determinant de la seva competitivitat i, en definitiva, de la seva capacitat de mantenir el nivell d'activitat en mercats creixentment globalitzats. Tot i que la productivitat permet una comparació en termes de competitivitat de les estructures econòmiques de diferents territoris, aquesta variable també esta molt vinculada a la tipologia de bé o servei que l'empresa comercialitza i a la seva posició en el mercat i juga un paper fonamental en la fixació dels salaris i, per tant, en els costos laborals. Per això, una forma d'establir una millor comparació entre eficiència productiva i competitivitat és mitjançant els Costos Laborals

Unitaris (CLU) que posen en comparació directa la remuneració mitjana del factor treball assalariat amb la productivitat per ocupat del conjunt de l'economia. D'aquesta manera un diferencial positiu en els CLU entre dos àmbits territorials, sectors o empreses es pot produir per un diferencial positiu de la remuneració mitjana per assalariat a igualtat de productivitat, per un diferencial negatiu de productivitat a igualtat de cost salarial o per una combinació d'ambdós factors. Per tant, es pot pensar que un territori amb CLU baixos és més competitiu que un altre en un entorn de mercat únic sempre i quan es tracti d'estructures empresarials i productes o serveis homogenis i comparables. Així el sector que apareix en la posició primera és el que registra un menor pes de les despeses sobre el valor afegit generat i el que apareix en la posició 17, és el sector en què, conjuntament de mitjana, les despeses de personal representen una part més elevada del valor afegit i per tant representa que té una competitivitat del factor treball més baixa.

2.2. Anàlisi sectorial del teixit empresarial

2.2.1. Sectors de concentració extrema

2.2.1.1. Energia, gas, aigua i reciclatge

El sector de l'energia, gas, aigua i reciclatge està integrat per un total de 66 empreses que el 2018 ocupen 359 persones (el 0,6% del Bages) i generen 23 milions d'euros de VAB (el 0,6% de tota la comarca). En funció d'aquestes variables, aquestes empreses tenen una dimensió mitjana de 5,4 ocupats i generen, de mitjana, 350.000 euros, el que implica una productivitat per ocupat de 64.455 euros. En relació al conjunt de Catalunya, el pes de les empreses del Bages que desenvolupen aquesta activitat se situa en el 3,2% pel que fa al nombre d'empreses, l'1,0% de l'ocupació i el 0,6% del VAB. Aquestes dades indiquen que són empreses relativament grans en relació al conjunt comarcal, tot i que petites si les comparem amb les del mateix sector pel conjunt de Catalunya. Tenen una productivitat, mesurada en termes de VAB per ocupat, molt inferior a les del conjunt de Catalunya del mateix sector (52,9%).

En relació a l'estructura productiva de les empreses del Bages d'aquest sector, els consums d'explotació representen el 50,3% dels ingressos, les altres despeses d'explotació el 18,9% i el 30,8% restant, el VAB generat. Aquestes dades difereixen sensiblement de les del conjunt d'empreses catalanes d'aquesta activitat en el sentit que se situen en -18,1 punts percentuals per sota pel que fa a la generació de VAB, conseqüència de la combinació d'un major pes dels consums d'explotació (+20,5 punts percentuals), i d'un pes més petit de les altres despeses d'explotació (-2,3 punts percentuals).

Pel que fa als resultats empresarials, les empreses del Bages d'aquest sector obtenen una rendibilitat financera del 6,6% a partir d'una rendibilitat econòmica del 4,2% i un palanquejament del 2,4%. Aquests resultats se sustenten a partir d'un marge del 7,0% i una rotació molt baixa, situada en 0,60. En relació al conjunt d'empreses catalanes del mateix sector els resultats són menys positius com a conseqüència d'operar amb un marge més petit (-20,6 punts percentuals), una rotació més gran i una aportació més petita del palanquejament.

Finalment, en relació a l'estructura de finançament de les empreses d'aquest sector, el 55,9% s'obté del patrimoni net i el 44,1% d'endeutament, el 22,2% a llarg termini i el 21,9% a curt termini. En relació a les empreses catalanes del mateix sector les empreses del Bages de l'energia, gas, aigua i reciclatge es financen amb una taxa d'endeutament més petita, sobretot a llarg termini.

2.2.1.2. Serveis financers, asseguradores i lloguers

El sector dels serveis financers asseguradores i lloguers està integrat per un total de 776 empreses que el 2018 ocupen 849 persones (l'1,5% del Bages) i generen 64 milions d'euros de VAB (el 2,1% de tota la comarca). En funció d'aquestes variables, aquestes empreses tenen una dimensió mitjana d'1,1 ocupats i generen, de mitjana, 82.910 euros, el que implica una productivitat per ocupat de 75.789 euros. En relació al conjunt de Catalunya, el pes de les empreses del Bages que desenvolupen aquesta activitat se situa en l'1,6% pel que fa al nombre d'empreses, el 0,7% de l'ocupació i el 0,5% del VAB. Aquestes dades indiquen que són empreses relativament petites en relació al conjunt comarcal (22%), també més petites si les comparem amb les del mateix sector pel conjunt de Catalunya (41%) i amb una productivitat més baixa (70,4%).

En relació a l'estructura productiva de les empreses del Bages d'aquest sector, els consums d'explotació representen el 7,2% dels ingressos, les altres despeses d'explotació el 23,4% i el

69,4% restant, el VAB generat. Aquestes dades difereixen a les del conjunt d'empreses catalanes d'aquesta activitat en el sentit que se situen 13,1 punts percentuals per sobre pel que fa a la generació de VAB, conseqüència de la combinació d'un menor pes dels consums d'explotació (-8,1 punts percentuals) i un menor pes de les altres despeses d'explotació (-5,0 punts percentuals).

Pel que fa als resultats empresarials, les empreses del Bages d'aquest sector obtenen una rendibilitat financera del 6,9% a partir d'una rendibilitat econòmica del 5,6% i un aportació positiva del palanquejament (1,3%). Aquests resultats se sustenten a partir d'un marge del 52,7% i una rotació situada en 0,11. En relació al conjunt d'empreses catalanes del mateix sector els resultats són similars, tot i que amb un marge més gran i una rotació més petita.

Finalment, en relació a l'estructura de finançament de les empreses d'aquest sector, el 72,1% s'obté a partir de fons propis i el 27,9% a partir d'endeutament, el 17,9% a llarg termini i el 10,1% a curt termini. En relació a les empreses catalanes del mateix sector, les empreses del Bages de serveis financers, asseguradores i lloguers es financen amb una proporció més gran de recursos propis.

2.2.1.3. Cautxú, fusta i altres indústries

El sector del cautxú, fusta i altres indústries està integrat per un total de 233 empreses que el 2018 ocupen 1.715 persones (el 3,0% del Bages) i generen 77 milions d'euros de VAB (el 2,5% de tota la comarca). En funció d'aquestes variables, aquestes empreses tenen una dimensió mitjana de 7,4 ocupats i generen, de mitjana, 329.000 euros, el que implica una productivitat per ocupat de 44.746 euros. En relació al conjunt de Catalunya, el pes de les empreses del Bages que desenvolupen aquesta activitat se situa en el 2,0% pel que fa al nombre d'empreses, el 3,0% de l'ocupació i el 2,5% del VAB. Aquestes dades indiquen que són empreses relativament grans en relació al conjunt comarcal (145%) i, pràcticament igual que les del mateix sector del conjunt de Catalunya (103,1%), amb una productivitat més petita que la del conjunt d'empreses de la comarca (84,0%) i que les empreses del mateix sector del conjunt de Catalunya (68,8%).

En relació a l'estructura productiva de les empreses del Bages d'aquest sector, els consums d'explotació representen el 50,9% dels ingressos, les altres despeses d'explotació el 16,5% i el 32,6% restant, el VAB generat. Aquestes dades difereixen sensiblement de les del conjunt d'empreses catalanes d'aquesta activitat en el sentit que se situen 4,1 punts percentuals per sobre pel que fa a la generació de VAB, conseqüència de la combinació d'un menor pes dels consums d'explotació (-3,4 punts percentuals) i de les altres despeses d'explotació (-0,7 punts percentuals).

Pel que fa als resultats empresarials, les empreses del Bages d'aquest sector obtenen una rendibilitat financera del 16,2% a partir d'una rendibilitat econòmica del 9,4% i una contribució del palanquejament del 6,7%. Aquests resultats se sustenten a partir d'un marge del 8,7% i una rotació situada en 1,08. En relació al conjunt d'empreses catalanes del mateix sector els resultats finals són millors, conseqüència d'operar amb una rotació menor (-0,14 punts), però amb un marge més gran (3,16 punts percentuals).

Finalment, en relació a l'estructura de finançament de les empreses d'aquest sector, el 54,7% s'obté a partir de patrimoni net i el 45,3% a partir d'endeutament, l'11,2% a llarg termini i el 34,1% a curt termini. En relació a les empreses catalanes del mateix sector les empreses del Bages del cautxú, fusta i altres indústries es financen de forma similar.

2.2.1.4. Material de transport

El sector del material de transport està integrat per un total de 52 empreses que el 2018 ocupen 3.108 persones (el 5,4% del Bages) i generen 302 milions d'euros de VAB (el 9,8% de tota la comarca). En funció d'aquestes variables, aquestes empreses tenen una dimensió mitjana de 60,1 ocupats i generen, de mitjana, 5,8 milions d'euros, el que implica una productivitat per ocupat de 97.222 euros. En relació al conjunt de Catalunya, el pes de les empreses del Bages que desenvolupen aquesta activitat se situa en el 6,4% pel que fa al nombre d'empreses, el 6,2% de l'ocupació i el 7,1% del VAB. Aquestes dades indiquen que són empreses molt grans en relació al conjunt comarcal i pràcticament iguals que les del mateix sector del conjunt de Catalunya. A més, tenen una productivitat més gran que les del mateix sector del conjunt de Catalunya (113,6%).

En relació a l'estructura productiva de les empreses del Bages d'aquest sector, els consums d'explotació representen el 61,0% dels ingressos, les altres despeses d'explotació el 17,2% i el 21,9% restant, correspon al VAB generat. Aquestes dades difereixen sensiblement de les del conjunt d'empreses catalanes d'aquesta activitat en el sentit que aconsegueixen situar-se 5,2 punts percentuals per sobre pel que fa a la generació de VAB, conseqüència de la combinació d'un menor pes dels consums d'explotació (-5,8 punts percentuals) i un pes més gran de les altres despeses d'explotació (+0,6 punts percentuals).

Pel que fa als resultats empresarials, les empreses del Bages d'aquest sector obtenen una rendibilitat financera del 29,3% a partir d'una rendibilitat econòmica de l'10,0% i un palanquejament del 19,4%. Aquests resultats se sustenten a partir d'un marge del 6,4% i una rotació situada en 1,57. En relació al conjunt d'empreses catalanes del mateix sector els resultats són millors, conseqüència d'operar amb un marge més gran (+3,1 punts percentuals de diferència), tot i que amb una rotació més petita (-0,22 punts de diferència) i, sobretot, una aportació del palanquejament més gran (+9,9 punts percentuals).

Finalment, en relació a l'estructura de finançament de les empreses d'aquest sector, el 29,5% s'obté a partir del patrimoni net i el 70,5% a partir d'endeutament, el 4,1% a llarg termini i el 66,4% a curt termini. En relació a les empreses catalanes del mateix sector les empreses del Bages de material de transport es financen amb una proporció més gran d'endeutament (+6 punts percentuals de diferència).

2.2.2. Sectors de concentració molt elevada

2.2.2.1. Indústria del paper i arts gràfiques

El sector de les indústries del paper i arts gràfiques està integrat per un total de 69 empreses que el 2018 ocupen 468 persones (el 0,8% del Bages) i generen 18 milions d'euros de VAB (el 0,6% de tota la comarca). En funció d'aquestes variables, aquestes empreses tenen una dimensió mitjana de 6,8 ocupats i generen, de mitjana, 266.310 euros, el que implica una productivitat per ocupat de 39.235 euros. En relació al conjunt de Catalunya, el pes de les empreses del Bages que desenvolupen aquesta activitat se situa en el 2,1% pel que fa al nombre d'empreses, l'1,7% de l'ocupació i l'1,0% del VAB. Aquestes dades indiquen que són empreses relativament grans en relació al conjunt comarcal (134%), però petites en relació a les del mateix sector del conjunt de Catalunya (79%) i amb una productivitat per ocupat clarament més petita que aquestes (57%).

En relació a l'estructura productiva de les empreses del Bages d'aquest sector, els consums d'explotació representen el 53,9% dels ingressos, les altres despeses d'explotació el 18,3% i el 27,8% restant el VAB generat. Aquestes dades són similars a les del conjunt d'empreses catalanes d'aquesta activitat en el sentit que se situen 2,4 punts percentuals per sobre pel que fa a la generació de VAB, conseqüència de la combinació d'un menor pes dels consums d'explotació (-1,3 punts percentuals) i del de les altres despeses d'explotació (-1,1 punts percentuals).

Pel que fa als resultats empresarials, les empreses del Bages d'aquest sector obtenen una rendibilitat financera del 13,1% a partir d'una rendibilitat econòmica del 6,0% i un palanquejament del 7,1%. Aquests resultats se sustenten a partir d'un marge del 5,9% i una rotació situada en 1,03. En relació al conjunt d'empreses catalanes del mateix sector els resultats són millors, a partir d'un marge més gran (1,3 punts percentuals), tot i que amb una rotació més petita.

Finalment, en relació a l'estructura de finançament de les empreses d'aquest sector, el 40,2% s'obté a partir de patrimoni net i el 59,8% a partir d'endeutament, el 20,2% a llarg termini i el 39,6% a curt termini. En relació a les empreses catalanes del mateix sector les empreses del Bages de la indústria del paper i arts gràfiques es caracteritzen per una taxa d'endeutament més elevada (8,9 punts percentuals de diferència), sobretot a llarg termini.

2.2.2.2. Transport i comunicacions

El sector del transport i comunicacions està integrat per un total de 588 empreses que el 2018 ocupen 1.870 persones (el 3,2% del Bages) i generen 246 milions d'euros de VAB (el 8,0% del de tota la comarca). En funció d'aquestes variables, aquestes empreses tenen una dimensió mitjana de 3,2 ocupats i generen, de mitjana, 417.660 euros, el que implica una productivitat per ocupat de 131.338 euros. En relació al conjunt de Catalunya, el pes de les empreses del Bages que desenvolupen aquesta activitat se situa en l'1,8% pel que fa al nombre d'empreses, l'1,1% de l'ocupació i l'1,8% del VAB. Aquestes dades indiquen que són empreses relativament petites en relació al conjunt comarcal (62,7%) i en relació amb les del mateix sector pel conjunt de Catalunya (60,4%), i amb una productivitat per ocupat més gran (162,9%).

En relació a l'estructura productiva de les empreses del Bages d'aquest sector, els consums d'explotació representen el 24,9% dels ingressos, les altres despeses d'explotació el 13,0% i el 62,1% restant, el VAB generat. Aquestes dades difereixen notablement de les del conjunt

d'empreses catalanes d'aquesta activitat en el sentit que se situen 28,2 punts percentuals per sobre pel que fa a la generació de VAB, conseqüència de la combinació d'un menor pes dels consums d'explotació (-14,7 punts percentuals) i de les altres despeses d'explotació (-13,5 punts percentuals).

Pel que fa als resultats empresarials, les empreses del Bages d'aquest sector obtenen una rendibilitat financera del 12,8% a partir d'una rendibilitat econòmica del 10,1% i un palanquejament del 2,7%. Aquests resultats se sustenten a partir d'un marge del 50,4% i una rotació situada en 0,20. En relació al conjunt d'empreses catalanes del mateix sector els resultats són millors, a partir d'un marge molt més gran (40,9 punts percentuals), encara que amb una rotació més petita (-0,73 punts).

Finalment, en relació a l'estructura de finançament de les empreses d'aquest sector, el 69,7% s'obté a partir de patrimoni net i el 30,3% a partir d'endeutament, el 27,1% a llarg termini i el 3,2% a curt termini. En relació a les empreses catalanes del mateix sector les empreses del Bages del transport i comunicacions es financen amb una proporció més elevada dels recursos propis (+32,0 punts percentuals de diferència) i amb un menor pes de l'endeutament.

2.2.3. Sectors de concentració elevada

2.2.3.1. Indústries químiques

El sector de les indústries químiques està integrat per un total de 49 empreses que el 2018 ocupen 893 persones (l'1,5% del Bages) i generen 74 milions d'euros de VAB (el 2,4% de tota la comarca). En funció d'aquestes variables, aquestes empreses tenen una dimensió mitjana de 18,4 ocupats i generen, de mitjana, 1,518 milions d'euros, el que implica una productivitat per ocupat de 82.473 euros. En relació al conjunt de Catalunya, el pes de les empreses del Bages que desenvolupen aquesta activitat se situa en el 3,0% pel que fa al nombre d'empreses, l'1,4% de l'ocupació i el 0,9% del VAB. Aquestes dades indiquen que són empreses relativament grans en relació al conjunt comarcal (363%) però petites si les comparem amb les del mateix sector pel conjunt de Catalunya (48%) i amb una productivitat més petita (63%).

En relació a l'estructura productiva de les empreses del Bages d'aquest sector, els consums d'explotació representen el 62,7% dels ingressos, les altres despeses d'explotació el 15,1% i el 22,2% restant al VAB generat. Aquestes dades difereixen sensiblement de les del conjunt d'empreses catalanes d'aquesta activitat en el sentit que se situen -6,4 punts percentuals per sota pel que fa a la generació de VAB, conseqüència de la combinació d'un major pes dels consums d'explotació (+10,7 punts percentuals) i un pes més petit de les altres despeses d'explotació (-4,3 punts percentuals).

Pel que fa als resultats empresarials, les empreses del Bages d'aquest sector obtenen una rendibilitat financera del 15,9% a partir d'una rendibilitat econòmica del 9,6% i una contribució positiva del palanquejament net del 6,3%. Aquests resultats s'expliquen a partir d'un marge del 7,4% i una rotació situada en 1,30. En relació al conjunt d'empreses catalanes del mateix sector els resultats són una mica pitjors, conseqüència del marge més petit (-6,0 punts percentuals de diferència)..

Finalment, en relació a l'estructura de finançament de les empreses d'aquest sector, el 58,1% s'obté a partir de patrimoni net i el 41,9% a partir d'endeutament, el 12,2% és a llarg termini i el 29,7% a curt termini. En relació a les empreses catalanes del mateix sector, les empreses del Bages de les indústries químiques es financen amb una proporció més elevada d'endeutament (8,3 punts percentuals de diferència), sobretot a curt termini.

2.2.3.2. Indústria tèxtil, cuir i confecció

El sector del tèxtil, cuir i confecció està integrat per un total de 192 empreses que el 2018 ocupen 1.634 persones (el 2,8% del Bages) i generen 86 milions d'euros de VAB (el 2,8% de tota la comarca). En funció d'aquestes variables, aquestes empreses tenen una dimensió mitjana de 8,5 ocupats i generen, de mitjana, 449.260 euros, el que implica una productivitat per ocupat de 52.789 euros. En relació al conjunt de Catalunya, el pes de les empreses del Bages que desenvolupen aquesta activitat se situa en el 4,5% pel que fa al nombre d'empreses, el 5,4% de l'ocupació i el 5,4% del VAB. Aquestes dades indiquen que són empreses relativament grans en relació al conjunt comarcal (168%), i no tant si les comparem amb les del mateix sector pel conjunt de Catalunya (119,5%) i amb una productivitat pràcticament igual que la de les empreses catalanes del seu mateix sector (100,8%).

En relació a l'estructura productiva de les empreses del Bages d'aquest sector, els consums d'explotació representen el 53,3% dels ingressos, les altres despeses d'explotació el 18,1% i el 28,5% restant el VAB generat. Aquestes dades difereixen lleugerament de les del conjunt d'empreses catalanes d'aquesta activitat en el sentit que el pes del VAB sobre els ingressos d'explotació és més gran (2,3 punts percentuals), el pes dels consums d'explotació és més

petit (-4,2 punts percentuals) i, el pes de les altres despeses d'explotació és més gran (+1,9 punts percentuals).

Pel que fa als resultats empresarials, les empreses del Bages d'aquest sector obtenen una rendibilitat financera del 15,4% a partir d'una rendibilitat econòmica del 10,5% i una contribució del palanquejament del 5,0%. Aquests resultats se sustenten a partir d'un marge del 8,7% i una rotació situada en 1,20. En relació al conjunt d'empreses catalanes del mateix sector, els resultats són millors com a conseqüència d'operar amb un marge més gran (5,6 punts percentuals) i una rotació, també, més gran (+0,14 punts percentuals).

Finalment, en relació a l'estructura de finançament de les empreses d'aquest sector, el 63,3% s'obté a partir de fons propis i el 36,7% a partir d'endeutament, el 8,1% a llarg termini i el 28,6% a curt termini. En relació a les empreses catalanes del mateix sector les empreses del Bages de la indústria del tèxtil, cuir i confecció es financen amb una proporció més elevada de recursos propis (+9,7 punts percentuals de diferència) i, conseqüentment, amb una proporció menor d'endeutament.

2.2.3.3. Indústria alimentària

Aquesta branca està integrada per un total de 143 empreses que el 2018 ocupen 2.720 persones (el 4,7% del Bages) i generen 147 milions d'euros de VAB (el 4,8% de tota la comarca). En funció d'aquestes variables, aquestes empreses tenen una dimensió mitjana de 19,0 ocupats i generen, de mitjana, 1,025 milions d'euros, el que implica una productivitat per ocupat de 53.875 euros. En relació al conjunt de Catalunya, el pes de les empreses del Bages que desenvolupen aquesta activitat se situa en el 3,3% pel que fa al nombre d'empreses, el 3,5% de l'ocupació i el 2,8% del VAB. Aquestes dades indiquen que són empreses grans en relació al conjunt comarcal (375%) i pràcticament iguals a les del mateix sector pel conjunt de Catalunya (107%). Amb tot, tenen una productivitat més petita (79,3%) en relació al conjunt d'empreses catalanes del mateix sector.

En relació a l'estructura productiva de les empreses del Bages d'aquest sector, els consums d'explotació representen el 73,1% dels ingressos, les altres despeses d'explotació el 12,1% i el 14,8% restant, el VAB generat. Aquestes dades difereixen sensiblement de les del conjunt d'empreses catalanes d'aquesta activitat en el sentit que el pes del VAB sobre els ingressos d'explotació és més petit (-2,8 punts percentuals), sobretot a partir d'un major pes dels consums d'explotació (8,6 punts percentuals) ja que el pes de les altres despeses d'explotació és més petit (-5,7 punts percentuals).

Pel que fa als resultats empresarials, les empreses del Bages d'aquest sector obtenen una rendibilitat financera de l'11,3% a partir d'una rendibilitat econòmica del 6,9% i una aportació del palanquejament del 4,4%. Aquests resultats se sustenten a partir d'un marge del 3,8% i una elevada rotació (1,84). En relació al conjunt d'empreses catalanes del mateix sector els resultats són pràcticament iguals, tot i que amb una rotació més gran i un marge més petit.

Finalment, en relació a l'estructura de finançament de les empreses d'aquest sector, el 57,4% s'obté a partir de patrimoni net i el 42,6% a partir d'endeutament, el 13,0% a llarg termini i el 29,6% a curt termini. En relació a les empreses catalanes del mateix sector les empreses del Bages de la indústria alimentària es financen a partir d'un menor endeutament, tant a llarg com a curt termini.

2.2.3.4. Altres serveis a les empreses

Aquesta branca està integrada per un total de 1.499 empreses que el 2018 ocupen 6.379 persones (l'11,0% del Bages) i generen 262 milions d'euros de VAB (el 8,5% de tota la comarca). En funció d'aquestes variables, aquestes empreses tenen una dimensió mitjana de 4,3 ocupats i generen, de mitjana, 174.820 euros, el que implica una productivitat per ocupat de 41.086 euros. En relació al conjunt de Catalunya, el pes de les empreses del Bages que desenvolupen aquesta activitat se situa en l'1,6% pel que fa al nombre d'empreses, l'1,2% de l'ocupació i l'1,1% del VAB. Aquestes dades indiquen que són empreses clarament més petites en relació al conjunt comarcal (84%) i, també, més petites si les comparem amb les del mateix sector pel conjunt de Catalunya (76%), i amb una productivitat per ocupat més petita (del 88%).

En relació a l'estructura productiva de les empreses del Bages d'aquest sector, els consums d'explotació representen el 12,1% dels ingressos, les altres despeses d'explotació el 17,5% i el 70,4% restant, el VAB generat. Aquestes dades difereixen sensiblement de les del conjunt d'empreses catalanes d'aquesta activitat en el sentit que se situen 20,3 punts percentuals per sobre pel que fa a la generació de VAB, conseqüència de la combinació d'un pes més petit dels consums d'explotació (-11,6 punts percentuals) i, també, el menor pes de les altres despeses d'explotació (-8,7 punts percentuals).

Pel que fa als resultats empresarials, les empreses del Bages d'aquest sector obtenen una rendibilitat financera del 9,2% a partir d'una rendibilitat econòmica del 6,5% i una aportació del palanquejament del 2,7%. Aquests resultats se sustenten a partir d'un marge del 8,1% i una rotació situada en 0,79. En relació al conjunt d'empreses catalanes del mateix sector els resultats són similars , tot i que amb una aportació més petita del palanquejament net.

Finalment, en relació a l'estructura de finançament de les empreses d'aquest sector, el 66,7% s'obté a partir del patrimoni net i el 33,3% a partir d'endeutament, el 10,6% a llarg termini i el 22,7% a curt termini. En relació a les empreses catalanes del mateix sector les empreses del Bages dels altres serveis a les empreses es financen amb una proporció més gran de capitals propis (+18,7 punts percentuals) i un endeutament més petit, sobretot a llarg termini.

2.2.3.5. Indústries extractives no energètiques

El sector de les indústries extractives no energètiques està integrat per un total de 52 empreses que el 2018 ocupen 1.553 persones (el 2,7% del Bages) i generen 230 milions d'euros de VAB (el 7,5% de tota la comarca). En funció d'aquestes variables, aquestes empreses tenen una dimensió mitjana de 29,9 ocupats i generen, de mitjana, 4,4 milions d'euros, el que implica una productivitat per ocupat de 147.845 euros. En relació al conjunt de Catalunya, el pes de les empreses del Bages que desenvolupen aquesta activitat se situa en el 4,1% pel que fa al nombre d'empreses, el 12,1% de l'ocupació i el 21,5% del VAB. Aquestes dades indiquen que són empreses molt grans en relació al conjunt comarcal, en relació amb les del mateix sector del conjunt de Catalunya i, també, amb una productivitat molt més gran (177,4%).

En relació a l'estructura productiva de les empreses del Bages d'aquest sector, els consums d'explotació representen el 44,0% dels ingressos, les altres despeses d'explotació el 18,4% i el 37,6% restant correspon al VAB generat. Aquestes dades difereixen de les del conjunt d'empreses catalanes d'aquesta activitat en el sentit que se situen 9,8 punts percentuals per sobre pel que fa a la generació de VAB, conseqüència d'un pes més petit dels consums d'explotació (-3,5 punts percentuals) i, també, més petit del de les altres despeses d'explotació (-6,3 punts percentuals).

Pel que fa als resultats empresarials, les empreses del Bages d'aquest sector obtenen una rendibilitat financera negativa del 6,3% a partir d'una rendibilitat econòmica del 5,0% i un palanquejament de l'1,2%. Aquests resultats se

sustenten a partir d'un marge del 5,9% i una rotació situada en 0,86. En relació al conjunt d'empreses catalanes del mateix sector els resultats són una mica millors, a partir d'una rotació més gran (0,34 punts).

Finalment, en relació a l'estructura de finançament de les empreses d'aquest sector, el 74,2% s'obté a partir de patrimoni net i el 25,8% a partir d'endeutament, el 9,1% a llarg termini i el 16,7% a curt termini. En relació a les empreses catalanes del mateix sector les empreses del Bages de les indústries extractives no energètiques es financen amb una proporció més baixa de recursos propis i més gran de recursos aliens.

2.2.4. Sectors de concentració mitjana

2.2.4.1. Construcció

El sector de la construcció està integrat per un total de 1.311 empreses que el 2018 ocupen 3.773 persones (el 6,5% del Bages) i generen 140 milions d'euros de VAB (el 4,6% de tota la comarca). En funció d'aquestes variables, aquestes empreses tenen una dimensió mitjana de 2,9 ocupats i generen, de mitjana, 107.000 euros, el que implica una productivitat per ocupat de 37.172 euros. En relació al conjunt de Catalunya, el pes de les empreses del Bages que desenvolupen aquesta activitat se situa en el 2,1% pel que fa al nombre d'empreses, el 2,2% de l'ocupació i l'1,6% del VAB. Aquestes dades indiquen que són empreses molt petites en relació al conjunt comarcal (57%), pràcticament iguals si les comparem amb les del mateix sector pel conjunt de Catalunya (106%) i amb una productivitat més petita (75%).

En relació a l'estructura productiva de les empreses del Bages d'aquest sector, els consums d'explotació representen el 56,1% dels ingressos, les altres despeses d'explotació el 12,6% i el 31,3% restant el VAB generat. Aquestes dades són similars de les del conjunt d'empreses catalanes d'aquesta activitat en el sentit que el pes del VAB sobre els ingressos d'explotació és pràcticament igual (-1,0 punts percentuals), conseqüència d'un pes més gran dels consums d'explotació (1,7 punts percentuals) i un pes més petit de les altres despeses d'explotació (-0,7 punts percentuals).

Pel que fa als resultats empresarials, les empreses del Bages d'aquest sector obtenen una rendibilitat financera del 3,5% a partir d'una rendibilitat econòmica del 2,4% i una aportació del palanquejament de l'1,1%. Aquests resultats se sustenten a partir d'un marge del 4,2% i una rotació situada en 0,57. En relació al conjunt d'empreses catalanes del mateix sector els resultats són pitjors, conseqüència de treballar amb un marge i una rotació més petits (-2,0 punts percentuals i -0,15 punts, respectivament).

Finalment, en relació a l'estructura de finançament de les empreses d'aquest sector, el 48,7% s'obté a partir de fons propis i el 51,3% a partir d'endeutament, el 20,5% a llarg termini i el 30,8% a curt termini. En relació a les empreses catalanes del mateix sector, les empreses del Bages de la construcció es financen amb una estructura amb menor pes de l'endeutament (-12,5 punts percentuals de diferència).

2.2.4.2. Hoteleria i restauració

El sector de l'hoteleria i restauració està integrat per un total de 678 empreses que el 2018 ocupen 2.254 persones (el 3,9% del Bages) i generen 65 milions d'euros de VAB (el 2,1% de tota la comarca). En funció d'aquestes variables, aquestes empreses tenen una dimensió mitjana de 3,3 ocupats i generen, de mitjana, 96.100 euros, el que implica una productivitat per ocupat de 28.880 euros. En relació al conjunt de Catalunya, el pes de les empreses del Bages que desenvolupen aquesta activitat se situa en l'1,8% pel que fa al nombre d'empreses, l'1,2% de l'ocupació i el 0,7% del VAB. Aquestes dades indiquen que són empreses petites en relació al conjunt comarcal (66%) i, també, si les comparem amb les del mateix sector pel conjunt de Catalunya (63%) i amb una productivitat per ocupat més petita (65%).

En relació a l'estructura productiva de les empreses del Bages d'aquest sector, els consums d'explotació representen el 37,7% dels ingressos, les altres despeses d'explotació el 23,7% i el 38,6% restant, el VAB generat. Aquestes dades difereixen de les del conjunt d'empreses catalanes d'aquesta activitat en el sentit que se situen -7,7 punts percentuals per sota pel que fa a la generació de VAB, conseqüència de la combinació d'un major pes dels consums d'explotació

(+11,1 punts percentuals) i amb un menor pes de les altres despeses d'explotació (-3,4 punts percentuals).

Pel que fa als resultats empresarials, les empreses del Bages d'aquest sector obtenen una rendibilitat financera del 38,9% a partir d'una rendibilitat econòmica del 15,4% i una aportació del palanquejament del 23,5%. Aquests resultats se sustenten a partir d'un marge del 13,6% i una rotació situada en 1,14. En relació al conjunt d'empreses catalanes del mateix sector els resultats són millors, a partir d'un marge i una rotació més grans (5,1 punts percentuals i 0,36 punts, respectivament) i sobretot, de l'aportació més gran de palanquejament net.

Finalment, en relació a l'estructura de finançament de les empreses d'aquest sector, el 37,0% es realitza a partir de patrimoni net i el 63,0% a partir d'endeutament, el 28,9% a llarg termini i el 34,1% a curt termini. En relació a les empreses catalanes del mateix sector, les empreses del Bages de l'hoteleria i restauració es financen amb una proporció més elevada de recursos aliens (+12,4 punts percentuals de diferència), sobretot a curt termini.

2.2.4.3. Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric

El sector de la metal·lúrgia, maquinària i material elèctric està integrat per un total de 569 empreses que el 2018 ocupen 4.726 persones (el 8,2% del Bages) i generen 330 milions d'euros de VAB (el 10,7% de tota la comarca). En funció d'aquestes variables, aquestes empreses tenen una dimensió mitjana de 8,3 ocupats i generen, de mitjana, 579.980 euros, el que implica una productivitat per ocupat de 69.846 euros. En relació al conjunt de Catalunya, el pes de les empreses del Bages que desenvolupen aquesta activitat se situa en el 4,2% pel que fa al nombre d'empreses, el 4,1% de l'ocupació i el 4,0% del VAB. Aquestes dades indiquen que són empreses grans en relació al conjunt comarcal, pràcticament igual que les del mateix sector del conjunt de Catalunya (96%) i amb una productivitat pràcticament igual, també (97,2%).

En relació a l'estructura productiva de les empreses del Bages d'aquest sector, els consums d'explotació representen el 55,2% dels ingressos, les altres despeses d'explotació el 15,3% i el 29,5% restant, el VAB generat. Aquestes dades difereixen sensiblement de les del conjunt d'empreses catalanes d'aquesta activitat en el sentit que el pes del VAB sobre els ingressos d'explotació és més gran (+2,8 punts percentuals), conseqüència d'un pes més petit dels consums d'explotació (-4,6 punts percentuals) i un pes pràcticament igual de les altres despeses d'explotació (1,8 punts percentuals).

Pel que fa als resultats empresarials, les empreses del Bages d'aquest sector obtenen una rendibilitat financera del 39,8% a partir d'una rendibilitat econòmica del 15,5% i un palanquejament del 24,4%. Aquests resultats se sustenten a partir d'un marge del 18,7% i una rotació situada en 0,83. En relació al conjunt d'empreses catalanes del mateix sector els resultats són millors, conseqüència bàsicament d'operar amb un marge més gran (+13,2 punts percentuals de diferència) encara que amb una rotació més petita (-0,46 punts de diferència).

Finalment, en relació a l'estructura de finançament de les empreses d'aquest sector, el 36,0% es realitza a partir de patrimoni net i el 64,0% a partir d'endeutament, el 14,7% a llarg termini i el 49,3% a curt termini. En relació a les empreses catalanes del mateix sector, les empreses del Bages de la metal·lúrgia, maquinària i material elèctric es financen amb un major pes de l'endeutament, sobretot, a curt termini.

2.2.5. Sectors de concentració baixa

2.2.5.1. Primari

El primari està integrat per un total de 744 empreses que el 2018 ocupen 1.535 persones (el 2,7% del Bages) i generen 68 milions d'euros de VAB (el 2,2% de tota la comarca). En funció d'aquestes variables, aquestes empreses tenen una dimensió mitjana de 2,1 ocupats i generen, de mitjana, 91.520 euros, el que implica una productivitat per ocupat de 44.347 euros. En relació al conjunt de Catalunya, el pes de les empreses del Bages que desenvolupen aquesta activitat se situa en el 4,2% pel que fa al nombre d'empreses, el 3,4% de l'ocupació i el 3,1% del VAB. Aquestes dades indiquen que són empreses clarament més petites en relació al conjunt comarcal (41%), també si les comparem amb les del mateix sector pel conjunt de Catalunya (819%) i amb una productivitat per ocupat més petita (90%).

En relació a l'estructura productiva de les empreses del Bages d'aquest sector, els consums d'explotació representen el 70,3% dels ingressos, les altres despeses d'explotació el 15,1% i el 14,6% restant, el VAB generat. Aquestes dades difereixen sensiblement de les del conjunt d'empreses catalanes d'aquesta activitat en el sentit que se situen -3,7 punts percentuals per sota pel que fa a la generació de VAB, conseqüència d'un pes igual dels consums d'explotació i d'un major pes de les altres despeses d'explotació (+3,8%).

Pel que fa als resultats empresarials, les empreses del Bages d'aquest sector obtenen una rendibilitat financera del 8,4% a partir d'una rendibilitat econòmica del 5,1% i una contribució del palanquejament del 3,3%. Aquests resultats se sustenten a partir d'un marge del 5,0% i una rotació situada en 1,01. En relació al conjunt d'empreses catalanes del mateix sector, els resultats són pràcticament iguals encara que amb un marge més gran i una rotació més petita.

Finalment, en relació a l'estructura de finançament de les empreses d'aquest sector, el 54,0% s'obté a partir de fons propis i el 46,0% a partir d'endeutament, el 21,2% a llarg termini i el 24,8% a curt termini. En relació a les empreses catalanes del mateix sector, les empreses del Bages del primari es financen amb unes proporcions similars.

2.2.5.2. Comerç i reparacions

El comerç i reparacions està integrat per un total de 2.495 empreses que el 2018 ocupen 11.152 persones (el 21,9% del Bages) i generen 601 milions d'euros de VAB (el 19,5% de tota la comarca). En funció d'aquestes variables, aquestes empreses tenen una dimensió mitjana de 4,5 ocupats i generen, de mitjana, 240.950 euros, el que implica una productivitat per ocupat de 53.907 euros. En relació al conjunt de Catalunya, el pes de les empreses del Bages que desenvolupen aquesta activitat se situa en el 2,3% pel que fa al nombre d'empreses, el 2,2% de l'ocupació i el 2,0% del VAB. Aquestes dades indiquen que són empreses relativament petites en relació al conjunt de la comarca (88%) i, pràcticament igual si les comparem amb les del mateix sector pel conjunt de Catalunya (96%) i amb una productivitat per ocupat una mica més petita (92%).

En relació a l'estructura productiva de les empreses del Bages d'aquest sector, els consums d'explotació representen el 71,7% dels ingressos, les altres despeses d'explotació l'11,4% i el 16,8% restant el VAB generat. Aquestes dades pràcticament no difereixen de les del conjunt d'empreses catalanes d'aquesta activitat en el sentit ja que se situen 0,8 punts percentuals per sobre pel que fa a la generació de VAB, conseqüència d'un pes similar dels consums d'explotació (0,4 punts percentuals) i de les altres despeses d'explotació (-1,2 punts percentuals).

Pel que fa als resultats empresarials, les empreses del Bages d'aquest sector obtenen una rendibilitat financera del 10,4% a partir d'una rendibilitat econòmica del 5,3% i un palanquejament del 5,1%. Aquests resultats se sustenten a partir d'un marge del 3,2% i una rotació situada en 1,65. En relació al conjunt d'empreses catalanes del mateix sector els resultats són una mica pitjors, a partir d'un marge més petit (-0,5 punts percentuals), encara que amb una rotació més gran (0,07 punts).

Finalment, en relació a l'estructura de finançament de les empreses d'aquest sector, el 44,5% s'obté a partir de fons propis i el 55,5% a partir d'endeutament, el 12,1% a llarg termini i el 43,4% a curt termini. En relació a les empreses catalanes del mateix sector, les empreses del Bages del comerç i reparacions tenen una estructura de finançament similar.

2.2.5.3. Altres serveis a les persones

El sector dels altres serveis a les persones està integrat per un total de 1.867 empreses que el 2018 ocupen 12.744 persones (el 22,1% del Bages) i generen 342 milions d'euros de VAB (l'11,1% de tota la comarca). En funció d'aquestes variables, aquestes empreses tenen una dimensió mitjana de 6,8 ocupats i generen, de mitjana, 183.240 euros, el que implica una productivitat per ocupat de 26.845euros. En relació al conjunt de Catalunya, el pes de les empreses del Bages que desenvolupen aquesta activitat se situa en el 2,1% pel que fa al nombre d'empreses, el 2,1% de l'ocupació i l'1,1% del VAB. Aquestes dades indiquen que són empreses més grans en relació al conjunt comarcal (134%), pràcticament iguals si les comparem amb les del mateix sector pel conjunt de Catalunya (98%) i amb una productivitat per ocupat molt més petita (50%).

En relació a l'estructura productiva de les empreses del Bages d'aquest sector, els consums d'explotació representen el 29,1% dels ingressos, les altres despeses d'explotació el 23,7% i el 47,2% restant, el VAB generat. Aquestes dades difereixen de les del conjunt d'empreses catalanes d'aquesta activitat en el sentit que se situen 5,1 punts percentuals per sobre pel que fa a la generació de VAB, conseqüència d'un pes més petit dels consums d'explotació (-7,2 punts percentuals) i d'un pes més gran de les altres despeses d'explotació (2,1 punts percentuals).

Pel que fa als resultats empresarials, les empreses del Bages d'aquest sector obtenen una rendibilitat financera del 32,5% a partir d'una rendibilitat econòmica del 16,6% i una contribució del palanquejament de l'15,9%. Aquests resultats se sustenten a partir d'un marge del 14,1% i una rotació situada en 1,17. En relació al conjunt d'empreses catalanes del mateix sector, els resultats són millors a partir d'un marge i una rotació més grans (+7,0 punts percentuals i 0,11 punts, respectivament).

Finalment, en relació a l'estructura de finançament de les empreses d'aquest sector, el 48,4% es realitza a partir de fons propis i el 51,6% a partir d'endeutament, el 25,0% llarg termini i el 26,7% a curt termini. En relació a les empreses catalanes del mateix sector, les empreses del Bages dels altres serveis a les persones es financen amb un pes més gran de fons propis i més petit de l'endeutament a curt termini.

3. Conclusions

Aquest estudi mostra l'evolució del sector privat de l'economia del Bages en el període 2014-2018. Les dades mostren que el 2018 es va mantenir amb un cert alentiment la recuperació iniciada el 2014 a partir de l'increment de l'ocupació i del VAB i, en menor mesura per l'increment d'unitats empresarials que creix molt poc en el quinquenni 2014-2018. Aquesta dinàmica evoluciona de forma més positiva que l'observada al conjunt de Catalunya pel que fa a la generació de riquesa, igual pel que fa a la creació d'ocupació i, de forma més feble pel que fa a l'evolució del nombre d'unitats empresarials. Tot i la bona progressió de l'economia, s'entreveu com a debilitat el baix ritme de creació d'empreses a l'hora d'afrontar la crisi provocada per les mesures preses per contenir la pandèmia de la Covid-19. El 2018 també destaca per l'estancament de la productivitat per ocupat (encara que al conjunt de Catalunya la variació és negativa) tenint en compte la creació d'ocupació que es registra i, per l'augment de la dimensió empresarial. Aquesta evolució més recent contribueix a muscular el teixit empresarial per fer front als reptes que haurem d'afrontar enguany.

L'evolució de l'IDE del Bages i de Catalunya per al període 2014-2018 evidencia una dinàmica similar en els dos àmbits geogràfics, tot i que amb un resultat final millor per al Bages que per al conjunt de Catalunya, sobretot a partir del registre observat els dos darrers anys. Aquest millor comportament al Bages és conseqüència d'un major creixement de la dimensió empresarial i una caiguda més petita de la productivitat, malgrat que en sentit oposat es registra un creixement més petit de les unitats empresarials. En relació als quatre grans sectors d'activitat, s'observa que al Bages l'evolució és positiva en tots llevat del primari i millor que al conjunt de Catalunya en el cas de la indústria i els serveis.

En fer l'anàlisi sectorial, es segueix constatant que poques unitats empresarials, amb un gran pes a la comarca, poden condicionar els resultats globals de la mateixa, en un sentit positiu, o bé, negatiu. Així, en analitzar la concentració de les unitats empresarials en els diferents sectors d'activitat els resultats mostren que aquesta és molt elevada en gairebé tots els subsectors industrials i també en els altres serveis a les empreses i en els serveis financers, d'asseguradores i lloguers.

Finalment, es manté la base sòlida del teixit exportador, bàsicament en les activitats industrials. De la seva banda, les taxes d'endeutament consoliden uns valors moderats i a la baixa, llevat del 25% d'empreses amb una taxa d'endeutament més gran que se situa per sobre el 80%.

L'evolució de l'IDE del Bages i de Catalunya per al període 2014-2018 evidencia una dinàmica similar en els dos àmbits geogràfics, tot i que amb un resultat final millor per al Bages que per al conjunt de Catalunya, sobretot a partir del registre observat els dos darrers anys. Aquest millor comportament al Bages és conseqüència d'un major creixement de la dimensió empresarial i una caiguda més petita de la productivitat, malgrat que en sentit oposat es registra un creixement més petit de les unitats empresarials. En relació als quatre grans sectors d'activitat, s'observa que al Bages l'evolució és positiva en tots llevat del primari i millor que al conjunt de Catalunya en el cas de la indústria i els serveis.

Tal i com vàrem fer en informes anteriors volem concloure l'estudi amb una ullada a quatre indicadors esmentats per a tots i cadascun dels sectors. D'una banda, el pes de cada sector en el conjunt de l'ocupació comarcal, sinònim de la seva rellevància dins el teixit productiu. D'altra banda, el grau de concentració, calculat com el pes del VAB de les cinc primeres empreses del sector. Una forta concentració empresarial unida al pes del sector en termes de llocs de treball impliquen un risc inherent de cara a possibles decisions de deslocalització o descens o tancament de l'activitat. També hem incorporat el diferencial de rendibilitat financera del sector respecte a la mitjana catalana. Una menor ren-

dibilitat pot, lògicament, comprometre el futur de les empreses i de sectors sencers.

Tal i com vàrem fer en informes anteriors volem concloure l'estudi amb una ullada a quatre indicadors esmentats per a tots i cadascun dels sectors. D'una banda, el pes de cada sector en el conjunt de l'ocupació comarcal, sinònim de la seva rellevància dins el teixit productiu. D'altra banda, el grau de concentració, calculat com el pes del VAB de les cinc primeres empreses del sector. Una forta concentració empresarial unida al pes del sector en termes de llocs de treball impliquen un risc inherent de cara a possibles decisions de deslocalització o descens o tancament de l'activitat. També hem incorporat el diferencial de rendibilitat financera del sector respecte a la mitjana catalana. Una menor rendibilitat pot, lògicament, comprometre el futur de les empreses i de sectors sencers.

Finalment i atesa la situació conjuntural de restriccions en la liquiditat, també hem inclòs el diferencial de capitalització que indica l'exposició a l'obtenció de finançament aliè i pot indicar dificultats per les que estan travessant actualment alguns sectors. Aquest darrer factor, junt amb l'ocupació i la concentració i el diferencial de rendibilitat, configuren quatre indicadors simultanis de "Vulnerabilitat Sectorial", o, en altres paraules, la probabilitat de reestructuracions (per la baixa rendibilitat) i l'impacte que aquestes poden tenir sobre l'economia bagenca (per l'extrema concentració empresarial i el pes de l'ocupació del sector). La taula següent resumeix els resultats dels tres indicadors per als sectors analitzats.

Atesa la situació conjuntural de restriccions en la liquiditat, també hem inclòs el diferencial de capitalització que indica l'exposició a l'obtenció de finançament aliè i pot indicar dificultats per les que estan travessant actualment alguns sectors

Indicadors de Vulnerabilitat Sectorial 2018

	Ocupació % total	Rati de concentració	Diferencial de Rendibilitat	Diferencial de Capitalització
Primari	2,70%	8,3	-0,3	-1,6
Energia, gas, aigua i reciclatge	0,60%	77,3	-18,7	7,7
Indústries extractives no energètiques	2,70%	29	2	15,4
Indústries químiques	1,50%	39,6	-0,4	-8,3
Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric	8,20%	18,4	26,8	-10,8
Material de transport	5,40%	53,9	14,1	-6
Indústria alimentària	4,70%	38,1	-0,6	14,7
Indústria tèxtil, cuir i confecció	2,80%	38,4	10,3	9,7
Indústria del paper i arts gràfiques	0,80%	48	3,3	-8,9
Cautxú, fusta i altres indústries	3,00%	59,2	5	-0,7
Construcció	6,50%	22,4	-4,7	12,5
Comerç i reparacions	19,30%	7,3	-1,7	1,2
Hoteleria i restauració	3,90%	19,3	27,4	-12,4
Transport i comunicacions	3,20%	45,6	-7,9	32
Serveis financers, asseguradores i lloguers	1,50%	62,5	0,4	5,6
Altres serveis a les empreses	11,00%	34,2	-0,5	18,7
Altres serveis a les persones	22,10%	6,5	16,8	5,1
Total / mitjana	**100,0%**	**25,5**	**1,7**	**4,8**

Font: Departament de polítiques sectorials de PIMEC

4. Annex estadístic

4.1. Indicadors d'activitat per sectors

Taula 1. Síntesi de la posició competitiva de les empreses del Bages en el context de Catalunya per sectors d'activitat. 2018

Posició relativa del sector en relació amb el conjunt de la comarca

	Valors absoluts			Dimensió		Competitivitat	
	Emp.	Ocu.	VAB	Gra (I)	Gra (II)	Prod.	CLU
Sectors concentració extrema (> 50%)							
Energia, gas, aigua i reciclatge	14	17	16	17	17	16	13
Serveis financers, asseguradores i lloguers	5	15	15	16	16	11	2
Cautxú, fusta i altres indústries	10	10	11	5	10	12	7
Material de transport	16	6	4	7	3	3	4
Sectors concentració molt elevada (40%-50%)							
Indústria del paper i arts gràfiques	13	16	17	11	13	15	8
Transport i comunicacions	8	9	6	14	4	2	1
Sectors concentració elevada (25%-40%)							
Indústries químiques	17	14	12	15	15	14	17
Indústria tèxtil, cuir i confecció	11	11	10	2	2	4	3
Indústria alimentària	12	7	8	3	7	9	15
Altres serveis a les empreses	3	3	5	12	11	8	14
Indústries extractives no energètiques	15	12	7	1	1	1	6
Sectors concentració mitjana (10%-25%)							
Construcció	4	5	9	4	8	10	10
Hoteleria i restauració	7	8	14	13	14	13	16
Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric	9	4	3	8	5	5	12
Sectors concentració baixa (< 10%)							
Primari	6	13	13	10	9	7	9
Comerç i reparacions	1	2	1	9	6	6	11
Altres serveis a les persones	2	1	2	6	12	17	5

Emp: Pes de les empreses del sector sobre el total d'empreses del Bages.
Ocu.: Pes dels ocupats del sector sobre el total d'ocupats del sector privat del Bages
VAB: Pes del VAB del sector sobre el total del VAB del sector privat Bages.
Gra (I): Dimensió en termes d'ocupat per empresa del Bages en relació amb el conjunt de Catalunya.
Gra ((II): Dimensió en termes de VAB per empresa del Bages en relació amb el conjunt de Catalunya.
Prod: Productivitat per ocupat del Bages en relació amb la mitjana catalana.
CLU: Costos laborals Unitaris en relació amb la mitjana Catalana.
Font: Departament de polítiques sectorials de PIMEC.

Taula 2. Estructura sectorial del teixit empresarial del Bages. 2018

Nombre d'empreses, estructura sectorial en % de cada branca sobre el total de la comarca i % sobre Catalunya

	Empreses	Estructura sectorial	Pes sobre Catalunya
Primari	**744**	**6,50%**	**4,20%**
Indústria	**1.425**	**12,50%**	**3,90%**
Energia, gas, aigua i reciclatge	66	0,60%	3,20%
Indústries extractives no energètiques	52	0,50%	4,10%
Indústries químiques	49	0,40%	3,00%
Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric	569	5,00%	4,20%
Material de transport	52	0,50%	6,40%
Indústria alimentària	143	1,30%	3,30%
Indústria tèxtil, cuir i confecció	192	1,70%	4,50%
Indústria del paper i arts gràfiques	69	0,60%	2,10%
Cautxú, fusta i altres indústries	233	2,00%	4,00%
Construcció	**1.311**	**11,50%**	**2,10%**
Serveis	**7.903**	**69,40%**	**1,90%**
Comerç i reparacions	2.495	21,90%	2,30%
Hoteleria i restauració	678	6,00%	1,80%
Transport i comunicacions	588	5,20%	1,80%
Serveis financers, asseguradores i lloguers	776	6,80%	1,60%
Altres serveis a les empreses	1.499	13,20%	1,60%
Altres serveis a les persones	1.867	16,40%	2,10%
Total	**11.382**	**100,00%**	**2,20%**

Font: Departament de polítiques sectorials de PIMEC.

Taula 3. Distribució sectorial de l'ocupació del teixit empresarial del Bages. 2018

Nombre d'ocupats, estructura sectorial en % de cada branca sobre el total de la comarca i % sobre Catalunya

	Ocupats	Estructura sectorial	Pes sobre Catalunya
Primari	**1.535**	**2,70%**	**3,40%**
Indústria	**17.177**	**29,80%**	**3,80%**
Energia, gas, aigua i reciclatge	359	0,60%	1,00%
Indústries extractives no energètiques	1.553	2,70%	12,10%
Indústries químiques	893	1,50%	1,40%
Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric	4.726	8,20%	4,10%
Material de transport	3.108	5,40%	6,20%
Indústria alimentària	2.720	4,70%	3,50%
Indústria tèxtil, cuir i confecció	1.634	2,80%	5,40%
Indústria del paper i arts gràfiques	468	0,80%	1,70%
Cautxú, fusta i altres indústries	1.715	3,00%	4,10%
Construcció	**3.773**	**6,50%**	**2,20%**
Serveis	**35.249**	**61,10%**	**1,60%**
Comerç i reparacions	11.152	19,30%	2,20%
Hoteleria i restauració	2.254	3,90%	1,20%
Transport i comunicacions	1.870	3,20%	1,10%
Serveis financers, asseguradores i lloguers	849	1,50%	0,70%
Altres serveis a les empreses	6.379	11,00%	1,20%
Altres serveis a les persones	12.744	22,10%	2,10%
Total	**57.734**	**100,00%**	**2,10%**

Font: Departament de polítiques sectorials de PIMEC.

Taula 4. Estructura sectorial del Valor Afegit Brut empresarial del Bages. 2018

VAB cf en milions d'euros del 2018, estructura sectorial en % de cada branca sobre el total de la comarca i % sobre Catalunya

	VAB cf	Estructura sectorial	Pes sobre Catalunya
Primari	**68**	**2,20%**	**3,10%**
Indústria	**1.287**	**41,80%**	**3,40%**
Energia, gas, aigua i reciclatge	23	0,80%	0,60%
Indústries extractives no energètiques	230	7,50%	21,50%
Indústries químiques	74	2,40%	0,90%
Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric	330	10,70%	4,00%
Material de transport	302	9,80%	7,10%
Indústria alimentària	147	4,80%	2,80%
Indústria tèxtil, cuir i confecció	86	2,80%	5,40%
Indústria del paper i arts gràfiques	18	0,60%	1,00%
Cautxú, fusta i altres indústries	77	2,50%	2,80%
Construcció	**140**	**4,60%**	**1,60%**
Serveis	**1.580**	**51,40%**	**1,30%**
Comerç i reparacions	601	19,50%	2,00%
Hoteleria i restauració	65	2,10%	0,70%
Transport i comunicacions	246	8,00%	1,80%
Serveis financers, asseguradores i lloguers	64	2,10%	0,50%
Altres serveis a les empreses	262	8,50%	1,10%
Altres serveis a les persones	342	11,10%	1,10%
Total	**3.075**	**100,00%**	**1,80%**

Font: Departament de polítiques sectorials de PIMEC.

Taula 5. Dimensió del teixit empresarial del Bages per branques productives (I). 2018

Mitjana d'ocupats per empresa, Índex dimensió mitjana Bages = 100 i Índex dimensió mitjana sector a Catalunya = 100

	Ocupats per empresa	Bages=100	Catalunya=100
Primari	**2,06**	**40,7**	**81**
Indústria	**12,06**	**237,7**	**98,5**
Energia, gas, aigua i reciclatge	5,43	107	33,3
Indústries extractives no energètiques	29,92	589,8	295
Indústries químiques	18,4	362,8	48,1
Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric	8,3	163,7	96,5
Material de transport	60,1	1.184,80	97,4
Indústria alimentària	19,03	375,1	107,2
Indústria tèxtil, cuir i confecció	8,51	167,8	119,5
Indústria del paper i arts gràfiques	6,79	133,8	79
Cautxú, fusta i altres indústries	7,35	145	103,1
Construcció	**2,88**	**56,7**	**106,2**
Serveis	**4,46**	**87,9**	**85,1**
Comerç i reparacions	4,47	88,1	96
Hoteleria i restauració	3,33	65,6	62,5
Transport i comunicacions	3,18	62,7	60,4
Serveis financers, asseguradores i lloguers	1,09	21,6	40,7
Altres serveis a les empreses	4,25	83,9	76,1
Altres serveis a les persones	6,83	134,6	98,1
Total	**5,07**	**100**	**95,1**

Font: Departament de polítiques sectorials de PIMEC.

Taula 6. Dimensió del teixit empresarial del Bages per branques productives (II). 2018

VAB cf per empresa en milers d'euros del 2018, Índex dimensió mitjana Bages = 100 i Índex dimensió mitjana sector a Catalunya = 100

	VAB cf per empresa	Bages=100	Catalunya=100
Primari	**91,52**	**33,9**	**72,7**
Indústria	**903,07**	**334,2**	**89,1**
Energia, gas, aigua i reciclatge	349,77	129,4	17,6
Indústries extractives no energètiques	4.423,07	1.636,90	523,2
Indústries químiques	1.517,55	561,6	30,2
Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric	579,98	214,6	93,8
Material de transport	5.842,80	2.162,40	110,7
Indústria alimentària	1.025,01	379,3	85
Indústria tèxtil, cuir i confecció	449,26	166,3	120,5
Indústria del paper i arts gràfiques	266,31	98,6	44,7
Cautxú, fusta i altres indústries	329	121,8	71
Construcció	**107**	**39,6**	**79,7**
Serveis	**199,99**	**74**	**66,2**
Comerç i reparacions	240,95	89,2	88,6
Hoteleria i restauració	96,1	35,6	40,6
Transport i comunicacions	417,66	154,6	98,3
Serveis financers, asseguradores i lloguers	82,91	30,7	28,6
Altres serveis a les empreses	174,82	64,7	66,6
Altres serveis a les persones	183,24	67,8	49,3
Total	**270,2**	**100**	**82,9**

Font: Departament de polítiques sectorials de PIMEC.

Taula 7. Productivitat del teixit empresarial del Bages per branques productives. 2018

Euros per ocupat, Índex productivitat mitjana Bages = 100 i Índex productivitat mitjana sector a Catalunya = 100

	Productivitat	Bages=100	Catalunya=100
Primari	**44.347**	**83,3**	**89,7**
Indústria	**74.904**	**140,6**	**90,4**
Energia, gas, aigua i reciclatge	64.455	121	52,9
Indústries extractives no energètiques	147.845	277,5	177,4
Indústries químiques	82.473	154,8	62,9
Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric	69.846	131,1	97,2
Material de transport	97.222	182,5	113,6
Indústria alimentària	53.875	101,1	79,3
Indústria tèxtil, cuir i confecció	52.789	99,1	100,8
Indústria del paper i arts gràfiques	39.235	73,7	56,6
Cautxú, fusta i altres indústries	44.746	84	68,8
Construcció	**37.172**	**69,8**	**75,1**
Serveis	**44.837**	**84,2**	**77,8**
Comerç i reparacions	53.907	101,2	92,2
Hoteleria i restauració	28.880	54,2	65
Transport i comunicacions	131.338	246,6	162,9
Serveis financers, asseguradores i lloguers	75.789	142,3	70,4
Altres serveis a les empreses	41.086	77,1	87,5
Altres serveis a les persones	26.845	50,4	50,2
Total	**53.269**	**100**	**87,2**

Font: Departament de polítiques sectorials de PIMEC.

Taula 8. CLU de les empreses del Bages per branques productives. 2018

Despeses de personal per assalariat / Productivitat per ocupat, en percentatge

	CLU	Bages=100	Catalunya=100
Primari	**58,3**	**91**	**98,6**
Indústria	**64,6**	**100,9**	**105,3**
Energia, gas, aigua i reciclatge	65,9	103	104,8
Indústries extractives no energètiques	61,3	95,7	90,7
Indústries químiques	57,4	89,7	121,4
Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric	74	115,5	104,3
Material de transport	53,8	84	87,5
Indústria alimentària	67,3	105	111,5
Indústria tèxtil, cuir i confecció	62,6	97,8	84,6
Indústria del paper i arts gràfiques	67,4	105,2	98,1
Cautxú, fusta i altres indústries	66,3	103,5	95,7
Construcció	**77,5**	**121**	**99,2**
Serveis	**61,2**	**95,6**	**86,3**
Comerç i reparacions	72,8	113,6	103
Hoteleria i restauració	84,3	131,6	115,3
Transport i comunicacions	18,1	28,3	29,5
Serveis financers, asseguradores i lloguers	29,3	45,7	64
Altres serveis a les empreses	88,5	138,2	107,7
Altres serveis a les persones	65,2	101,8	87,6
Total	**64**	**100**	**94,2**

Font: Departament de polítiques sectorials de PIMEC.

Taula 9. Ratis de creació de valor de l'empresa bagenca per branques d'activitat. 2018

Dades en percentatges sobre els ingressos d'explotació i punts percentuals de diferencial amb Catalunya

	% sobre ingressos explotació [1]			Diferencial amb Catalunya		
Branca d'activitat	C. exp.	Al. des.	VAB cf	C. exp.	Al. des.	VAB cf
Primari	**70,30%**	**15,10%**	**14,60%**	**0**	**3,8**	**-3,7**
Indústria	**60,20%**	**15,60%**	**24,20%**	**2,7**	**-1,8**	**-0,9**
Energia, gas, aigua i reciclatge	50,30%	18,90%	30,80%	20,5	-2,3	-18,1
Indústries extractives no energètiques	44,00%	18,40%	37,60%	-3,5	-6,3	9,8
Indústries químiques	62,70%	15,10%	22,20%	10,7	-4,3	-6,4
Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric	55,20%	15,30%	29,50%	-4,6	1,8	2,8
Material de transport	61,00%	17,20%	21,90%	-5,8	0,6	5,2
Indústria alimentària	73,10%	12,10%	14,80%	8,6	-5,7	-2,8
Indústria tèxtil, cuir i confecció	53,30%	18,10%	28,50%	-4,2	1,9	2,3
Indústria del paper i arts gràfiques	53,90%	18,30%	27,80%	-1,3	-1,1	2,4
Cautxú, fusta i altres indústries	50,90%	16,50%	32,60%	-3,4	-0,7	4,1
Construcció	**56,10%**	**12,60%**	**31,30%**	**1,7**	**-0,7**	**-1**
Serveis	**54,50%**	**13,80%**	**31,60%**	**0,6**	**-4,2**	**3,6**
Comerç i reparacions	71,70%	11,40%	16,80%	0,4	-1,2	0,8
Hoteleria i restauració	37,70%	23,70%	38,60%	11,1	-3,4	-7,7
Transport i comunicacions	24,90%	13,00%	62,10%	-14,7	-13,5	28,2
Serveis financers, asseguradores i lloguers	7,20%	23,40%	69,40%	-8,1	-5	13,1
Altres serveis a les empreses	12,10%	17,50%	70,40%	-11,6	-8,7	20,3
Altres serveis a les persones	29,10%	23,70%	47,20%	-7,2	2,1	5,1
Total	**57,80%**	**14,70%**	**27,40%**	**2,4**	**-2,8**	**0,4**

1. Ingressos d'explotació = C.exp + Al des. + VABcf
C.exp: Consums d'explotació; Al des: Altres despeses d'Explotació; VABcf: Valor Afegit Brut a cost de factors
Font: Departament de polítiques sectorials de PIMEC.

Taula 10. Ratis de rendibilitat de l'empresa bagenca per branques d'activitat. 2018

R financera: Resultat Abans d'Impostos / patrimoni Net; Palanquejament: R financera – R econòmica; R econòmica: (RAI + despeses financeres) / Actiu; Marge: (RAI + Despeses financeres) / Ingressos d'explotació en percentatge. Rotació: Ingressos d'explotació / Actiu. Punts percentuals de diferencial amb Catalunya

	R. financera	Palanquejament	R. econòmica	Marge	Rotació
Primari	**8,40%**	**3,30%**	**5,10%**	**5,00%**	**1,01**
Indústria	**22,90%**	**11,90%**	**11,00%**	**9,30%**	**1,19**
Energia, gas, aigua i reciclatge	6,60%	2,40%	4,20%	7,00%	0,6
Indústries extractives no energètiques	6,30%	1,20%	5,00%	5,90%	0,86
Indústries químiques	15,90%	6,30%	9,60%	7,40%	1,3
Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric	39,80%	24,40%	15,50%	18,70%	0,83
Material de transport	29,30%	19,40%	10,00%	6,40%	1,57
Indústria alimentària	11,30%	4,40%	6,90%	3,80%	1,84
Indústria tèxtil, cuir i confecció	15,40%	5,00%	10,50%	8,70%	1,2
Indústria del paper i arts gràfiques	13,10%	7,10%	6,00%	5,90%	1,03
Cautxú, fusta i altres indústries	16,20%	6,70%	9,40%	8,70%	1,08
Construcció	**3,50%**	**1,10%**	**2,40%**	**4,20%**	**0,57**
Serveis	**10,60%**	**3,20%**	**7,40%**	**11,70%**	**0,64**
Comerç i reparacions	10,40%	5,10%	5,30%	3,20%	1,65
Hoteleria i restauració	38,90%	23,50%	15,40%	13,60%	1,14
Transport i comunicacions	12,80%	2,70%	10,10%	50,40%	0,2
Serveis financers, asseguradores i lloguers	6,90%	1,30%	5,60%	52,70%	0,11
Altres serveis a les empreses	9,20%	2,70%	6,50%	8,10%	0,79
Altres serveis a les persones	32,50%	15,90%	16,60%	14,10%	1,17
Total	**13,70%**	**5,50%**	**8,20%**	**9,80%**	**0,84**

Diferencial amb Catalunya en punts percentuals (Bages - Catalunya), llevat de la rotació, en valor

Primari	**-0,3**	**-0,1**	**-0,2**	**0,5**	**-0,16**
Indústria	**8,4**	**5,6**	**2,8**	**1,4**	**0,15**
Energia, gas, aigua i reciclatge	-18,7	-9,5	-9,1	-20,6	0,12
Indústries extractives no energètiques	2	-0,1	2	0,1	0,34
Indústries químiques	-0,4	1,2	-1,5	-6	0,47
Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric	26,8	18,4	8,4	13,2	-0,46
Material de transport	14,1	9,9	4,2	3,1	-0,22
Indústria alimentària	-0,6	-1,9	1,3	-1,1	0,67
Indústria tèxtil, cuir i confecció	10,3	3,2	7,1	5,6	0,14
Indústria del paper i arts gràfiques	3,3	2,7	0,6	1,3	-0,17
Cautxú, fusta i altres indústries	5	2,4	2,6	3,1	-0,14
Construcció	**-4,7**	**-2,6**	**-2,1**	**-2**	**-0,15**
Serveis	**-0,4**	**-1,6**	**1,3**	**5,3**	**-0,33**
Comerç i reparacions	-1,7	-1,2	-0,5	-0,5	0,07
Hoteleria i restauració	27,4	18,6	8,9	5,1	0,36
Transport i comunicacions	-7,9	-9,2	1,3	40,9	-0,73
Serveis financers, asseguradores i lloguers	0,4	-0,1	0,4	23,8	-0,07
Altres serveis a les empreses	-0,5	-1,4	0,9	0,4	0,07
Altres serveis a les persones	16,8	7,9	9	7	0,11
Total	**1,7**	**0,1**	**1,5**	**2,9**	**-0,13**

Font: Departament de polítiques sectorials de PIMEC.

Taula 11. Ratis de capacitat d'endeutament de l'empresa bagenca per branques d'activitat. 2018

Dades en percentatges sobre el passiu i punts percentuals de diferencial amb Catalunya

	Patrimoni net	Endeutament	Deute ll/t	Deute c/t
	Passiu	Passiu	Passiu	Passiu
Primari	**54,00%**	**46,00%**	**21,20%**	**24,80%**
Indústria	**44,10%**	**55,90%**	**11,70%**	**44,20%**
Energia, gas, aigua i reciclatge	55,90%	44,10%	22,20%	21,90%
Indústries extractives no energètiques	74,20%	25,80%	9,10%	16,70%
Indústries químiques	58,10%	41,90%	12,20%	29,70%
Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric	36,00%	64,00%	14,70%	49,30%
Material de transport	29,50%	70,50%	4,10%	66,40%
Indústria alimentària	57,40%	42,60%	13,00%	29,60%
Indústria tèxtil, cuir i confecció	63,30%	36,70%	8,10%	28,60%
Indústria del paper i arts gràfiques	40,20%	59,80%	20,20%	39,60%
Cautxú, fusta i altres indústries	54,70%	45,30%	11,20%	34,10%
Construcció	**48,70%**	**51,30%**	**20,50%**	**30,80%**
Serveis	**62,50%**	**37,50%**	**19,00%**	**18,50%**
Comerç i reparacions	44,50%	55,50%	12,10%	43,40%
Hoteleria i restauració	37,00%	63,00%	28,90%	34,10%
Transport i comunicacions	69,70%	30,30%	27,10%	3,20%
Serveis financers, asseguradores i lloguers	72,10%	27,90%	17,90%	10,10%
Altres serveis a les empreses	66,70%	33,30%	10,60%	22,70%
Altres serveis a les persones	48,40%	51,60%	25,00%	26,70%
Total	**54,10%**	**45,90%**	**16,40%**	**29,50%**

Diferencial amb Catalunya en punts percentuals (Bages - Catalunya), llevat de la rotació, en valor

Primari	**-1,6**	**1,6**	**4,8**	**-3,2**
Indústria	**-8,1**	**8,1**	**-4,4**	**12,5**
Energia, gas, aigua i reciclatge	7,7	-7,7	-11,6	4
Indústries extractives no energètiques	15,4	-15,4	-7,5	-7,9
Indústries químiques	-8,3	8,3	2,3	6
Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric	-10,8	10,8	1,7	9,1
Material de transport	-6	6	-8,5	14,5
Indústria alimentària	14,7	-14,7	-7,8	-6,9
Indústria tèxtil, cuir i confecció	9,7	-9,7	-8,2	-1,5
Indústria del paper i arts gràfiques	-8,9	8,9	5,2	3,7
Cautxú, fusta i altres indústries	-0,7	0,7	-1	1,7
Construcció	**12,5**	**-12,5**	**-7,8**	**-4,8**
Serveis	**13,6**	**-13,6**	**-0,9**	**-12,7**
Comerç i reparacions	1,2	-1,2	-0,8	-0,4
Hoteleria i restauració	-12,4	12,4	0,1	12,3
Transport i comunicacions	32	-32	-5,4	-26,6
Serveis financers, asseguradores i lloguers	5,6	-5,6	-3	-2,7
Altres serveis a les empreses	18,7	-18,7	-11,1	-7,5
Altres serveis a les persones	5,1	-5,1	6,2	-11,3
Total	**4,8**	**-4,8**	**-2,7**	**-2,1**

Font: Departament de polítiques sectorials de PIMEC.

5. Metodologia

L'IDE tracta de mesurar l'evolució de l'activitat econòmica del conjunt d'empreses que operen en un territori en termes de Valor Afegit Brut. El valor afegit brut (VAB) és una variable clau per mesurar la capacitat d'una empresa per generar recursos i el principal indicador de síntesi del dinamisme empresarial. El VAB es mesura com la diferència entre els ingressos d'explotació i els consums d'explotació i les altres despeses d'explotació i s'obté, a cost de factors, a partir de les dades del compte de resultats de les empreses. Ens indica quina part dels ingressos d'explotació han generat valor (renda salarial o excedent empresarial), és a dir, queden a l'empresa un cop s'han cobert les despeses més directament vinculades a les vendes, matèries primeres, mercaderies, diferents proveïments i, altres depeses no tan directament vinculades al nivell de vendes però necessàries per realitzar-les (altres despeses de l'explotació com manteniment, costos d'auditories, publicitat o taxes i tributs).

L'índex de Dinamisme Empresarial sintetitza l'evolució del valor afegit brut VAB mitjançant tres components fonamentals que es calculen a través del diferencial amb la mitjana catalana de tres indicadors homogenis per Catalunya i el Bages:

A) Nombre d'empreses

B) Nombre de persones ocupades per empresa

C) Productivitat per ocupat

Conceptualment l'Índex de Dinamisme Empresarial es pot expressar mitjançant la següent equació:

$$IDE_{it} = \sum_{d} IDE_{d_{it}}$$

on

$$IDE_{d_{it}} = \sum_{s} IDE^{e}_{ds_{it}} \times \sum_{s} IDE^{g}_{ds_{it}} \times \sum_{s} IDE^{p}_{ds_{it}}$$

Superíndexs
e: Empreses
g: Grandària
p: Productivitat

Subíndexs
d: tipologia d'empresa
s: sector (vegeu taula)
i: territori (Catalunya i Bages)
t: exercici període 2005- 2009 (2005=100)

Les dades del nombre d'empreses i del nombre de persones ocupades al Bages s'estimen a partir de les dades d'afiliació a la seguretats social. En concret, a partir dels centres de treball (centres de cotització) i dels ocupats d'aquests centres de treball. A aquesta primera estimació s'hi ha d'afegir les unitats productives sense assalariats, que es comptabilitzen tant com empreses que com a ocupats. Per realitzar aquesta segona estimació s'utilitzen dades del "Directorio Central de Empresas" (DIRCE) que publica l'Institut Nacional d'Estadística (INE). Això ens permet una notable aproximació al nombre d'empreses i d'ocupats al Bages per als sectors d'activitat econòmica que considerem "de mercat".

D'altra banda, per estimar la productivitat per ocupat utilitzem les dades depurades dels comptes anuals que les empreses dipositen any rere any al Registre Mercantil. A partir d'aquí podem obtenir una productivitat per ocupat sectorial.

Combinant les dades d'empreses i persones ocupades, i la productivitat per ocupat, obtinguda en aquesta segona fase, podem obtenir el Valor Afegit Brut de cada sector considerat "de mercat" i a partir de la seva addició el VAB comarcal.

Aquesta metodologia és similar a la que utilitzem en l'elaboració de l'Anuari de la PIME Catalana que any rere any publica PIMEC i permet establir un marc de referència amb el conjunt de Catalunya.

Desagregació sectorial

SECTORS D'ACTIVITAT IDE	Codi CCAE-09 (2dígits)
Sector primari (agrari, ramader i forestal)	01, 02 i 03
Energia, gas, aigua i reciclatge	05, 06, 19, 35, 36, 37,38 i 39
Indústries extractives no energètiques	07, 08, 09 i 23
Indústries químiques	20 i 21
Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric	24, 25, 26, 27, 28 i 33
Material de transport	29 i 30
Indústria alimentària	10, 11 i 12
Indústria tèxtil, cuir i confecció	13, 14 i 15
Indústria del paper i arts gràfiques	17 i 18
Cautxú, fusta i altres indústries	16, 22, 31 i 32
Construcció	41, 42 i 43
Comerç i reparacions	45, 46, 47 i 95
Hoteleria i restauració	55 i 56
Transport i comunicacions	49, 50, 51, 52, 53, 60 i 61
Serveis financers, assegurances i lloguers	64, 65, 66, 68 i 77
Altres serveis a les empreses	58, 62, 63, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 78, 80, 81 i 82
Altres serveis a les persones	59, 75, 79, 85, 86, 87, 88, 90, 91, 92, 93 i 96

Font: Departament d'economia i empresa de PIMEC

Ratis econòmics i financers

Rendibilitat financera a partir del resultat net total (RNT): $\left(\frac{\text{Resultat de l'exercici}}{\text{Patrimoni net}}\right)$

Rendibilitat econòmica (o rendibilitat de l'actiu): $\left(\frac{\text{Resultat abans d'impostos + despeses financeres}}{\text{Actiu}}\right)$

Palanquejament net: $\left(\text{Rendibilitat financera (RAI) - Rendibilitat econòmica}\right)$

Rendibilitat econòmica (o rendibilitat de l'actiu): $\left(\text{Marge x rotació}\right)$

Marge: $\left(\frac{\text{Resultat abans d'impostos + despeses financeres}}{\text{Ingressos d'explotació}}\right)$

Rotació: $\left(\frac{\text{Ingressos d'explotació}}{\text{Actiu}}\right)$

Valor afegit brut al cost de factors: $\left(\text{Ingressos d'explotació - consums d'explotació - altres despeses d'explotació}\right)$

Fons de maniobra: $\left(\frac{\text{Patrimoni net + passiu no corrent}}{\text{Actiu no corrent}}\right)$

Liquiditat: $\left(\frac{\text{Actiu corrent}}{\text{Passiu corrent}}\right)$